

การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน

โดยใช้กระบวนการ PDCA

ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

"อ่านวันนี้
สร้างอนาคต
ที่ดีกว่า
ให้เด็กไทย"

"การอ่าน
คือรากฐานของ
การเรียนรู้
ตลอดชีวิต"

"อ่านหนังสือ
เปิดโลกกว้าง
สร้างปัญญา
สร้างอนาคต"

โรงเรียนเสริมขวาวิทยา
"เรียนดี มีความสุข"

สร้างสันติ
Library
เปิดโลกการเรียนรู้
สู่อนาคตที่สดใส

ปลูกฝังคุณธรรม
สร้างคนดี
สู่สังคม

"อ่าน คิด
ตั้งคำถาม
และค้นหาคำตอบ
คือจุดเริ่มต้น
ของความสำเร็จ"

อ่านออก

เขียนได้

คิดเป็น

สร้างสรรค์

เติบโตอย่างมีคุณธรรม

รักการอ่าน
รักการเรียนรู้
รักโรงเรียน

อ่านเป็น...
คิดได้...
ชีวิตเปลี่ยน

เยาวชนคุณภาพ
สังคมคุณธรรม
ประเทศไทยยั่งยืน

นางสาวชรินทร์ นันทาดี

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเสริมขวาวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA
ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

นางสาวชรินทร์ นันทาดี
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเสริมขววิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ชื่อเรื่อง การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA

ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

ผู้วิจัย: นางสาวชรินทร์ นันตาดี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model 2) พัฒนาความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านของผู้เรียน และ 3) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนหลังการดำเนินงานตามระบบที่พัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 68 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินทักษะการอ่าน แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู แบบประเมินระบบบริหารจัดการ แบบนิเทศติดตาม และแบบสอบถามความพึงพอใจ เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่า IOC เฉลี่ย 0.93 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.89-0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบบริหารจัดการตามนวัตกรรม PHATANA Model มีผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 82.37 โดยสามารถเชื่อมโยงการวางแผน การบริหารเชิงระบบ การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยี การประเมิน การนิเทศและ PLC และการปรับปรุงงานเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ 2) ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67.80 เป็นร้อยละ 82.33 และ 3) นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านเฉลี่ยก่อนดำเนินงาน 64.18 คะแนน และหลังดำเนินงาน 82.27 คะแนน เพิ่มขึ้น 18.09 คะแนน โดยมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 55 คน จาก 68 คน คิดเป็นร้อยละ 80.88 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังดำเนินงานพบว่า คะแนนหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 18.57, df = 67, p < .001$)

สรุปได้ว่า PHATANA Model สามารถใช้เป็นนวัตกรรมการบริหารเพื่อสร้างระบบพัฒนาทักษะการอ่านของสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลรายบุคคลเป็นฐาน เชื่อมโยงการบริหาร ครู ห้องเรียน และผู้เรียน ผ่านกระบวนการ PDCA และสามารถนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังสามารถต่อยอดเป็นฐานข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านสู่ RT และพัฒนาความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องและการคิดวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงสู่ NT ในอนาคต

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ทักษะการอ่าน, PDCA, PHATANA Model, การบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน, RT, NT

Title Educational Management for Developing Students' Reading Skills through the PDCA Process Using the PHATANA Model

Researcher: Miss Charinrat Nantadee

Abstract

This research aimed to: 1) develop a school management system for improving students' reading skills through the PDCA process using the PHATANA Model; 2) enhance teachers' capacity to organize learning activities that promote students' reading skills; and 3) investigate the outcomes of students' reading skill development after implementing the developed management system. The target group consisted of 68 students in Grades 1–3 and 3 teachers. The research instruments included a reading skills assessment, a teacher instructional practice assessment, a school management system assessment, a supervision and monitoring form, and a satisfaction questionnaire. The instruments were examined for content validity, with IOC values ranging from 0.80 to 1.00 and an overall mean IOC of 0.93. Reliability coefficients ranged from 0.89 to 0.94. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and a paired-samples t-test.

The findings revealed that: 1) the overall implementation of the PHATANA Model was at a high level, with an overall performance of 82.37%. The model successfully integrated planning, holistic management, teacher development, active learning, technology and innovation, assessment, supervision, professional learning communities, and continuous improvement into a systematic management process; 2) teachers' performance increased from 67.80% before implementation to 82.33% after implementation; and 3) students' mean reading skill score increased from 64.18 before implementation to 82.27 after implementation, representing an increase of 18.09 points. A total of 55 out of 68 students, or 80.88%, achieved the criterion of 80 points or higher. The comparison between pre-test and post-test scores showed that students' post-test scores were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level ($t = 18.57$, $df = 67$, $p < .001$).

In conclusion, the PHATANA Model can serve as an administrative innovation for establishing a continuous school-wide reading development system based on individual student data. It connects school management, teachers, classrooms, and students through the PDCA process and enables assessment results to be used for subsequent planning and improvement. The developed system can further serve as a foundation for preparing students for the Reading Test (RT) at Grade 1 level and for developing reading

comprehension and analytical skills that can support future linkage with the National Test (NT).

Keywords: Educational Management, Reading Skills, PDCA, PHATANA Model, Data-Driven Management, RT, NT

คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและพัฒนาระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นฐานในการวางแผน การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การวัดและประเมินผล การนิเทศติดตาม ตลอดจนการนำผลการประเมินกลับมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นวัตกรรม PHATANA Model ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ P – Planning, H – Holistic Management, A – Active Learning Promotion, T – Technology & Innovation Integration, A – Assessment & Quality Assurance, N – Networking & PLC Driven และ A – Accountability & Action Adjustment โดยใช้วงจร PDCA เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผู้วิจัยมุ่งหวังให้ผลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการอ่าน โดยเฉพาะการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาศักยภาพครู และการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหาร ทั้งยังสามารถนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปต่อยอดในการติดตามพัฒนาการด้านการอ่านของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 (RT) รวมถึงการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องและการคิดวิเคราะห์ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเชื่อมโยงสู่การประเมิน NT ในอนาคต

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และมีส่วนสำคัญในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สนใจ สามารถนำแนวคิดและกระบวนการไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาต่อไป

นางสาวชรินทร์ นันทาดี

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเสริมขวาวิทยา

ผู้ทำวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1: บทนำ (Introduction)	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.9 สรุปสาระสำคัญของบทที่ 1	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	10
2.2 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	11
2.3 นโยบายและแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2	12
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	13
2.5 แนวคิดการบริหารเชิงระบบและการบริหารแบบองค์รวม	13
2.6 แนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA	13
2.7 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	15
2.8 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา	15
2.9 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	16

2.10 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	16
2.11 แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย	17
2.12 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน	17
2.13 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมรักการอ่าน	17
2.14 แนวคิดเกี่ยวกับ PHATANA Model	18
2.15 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
2.16 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.17 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย	21
2.18 สรุปบทที่ 2	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
3.1 รูปแบบการวิจัย	23
3.2 รูปแบบการทดลอง	25
3.3 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	25
3.4 ตัวแปรที่ศึกษา	26
3.5 กรอบการดำเนินงานวิจัย	27
3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
3.7 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	30
3.8 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	31
3.9 การดำเนินการวิจัย	31
3.10 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของ PHATANA Model	34
3.11 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน	34
3.12 จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	35
3.13 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา	35
3.14 ผลการพัฒนาครู	35
3.15 ผลการประเมินระบบบริหาร PHATANA Model	36
3.16 เกณฑ์ความสำเร็จของการวิจัย	37
3.17 การวิเคราะห์ข้อมูล	37

3.18 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	38
3.19 สรุปโครงสร้างวิธีวิจัย	38
3.20 จุดที่ทำให้ PHATANA Model “เป็นนวัตกรรมจริง”	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4.1 ผลการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model	41
4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	42
4.3 ผลการบริหารจัดการตามองค์ประกอบ PHATANA Model	23
4.4 ผลการพัฒนาศักยภาพครู	44
4.5 ผลการพัฒนากิจกรรมการอ่านของนักเรียน	45
4.6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านก่อนและหลังการดำเนินงาน	45
4.7 ผลการบรรลุเกณฑ์เป้าหมายด้านการอ่าน	46
4.8 ผลการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงระบบบริหาร	46
4.9 ผลเชิงคุณภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน	47
4.10 การต่อยอดผลการพัฒนากิจกรรมการอ่านสู่ RT และ NT ในอนาคต	47
4.11 สรุปผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ความสำเร็จ	48
4.12 สรุปผลการวิจัยในภาพรวม	49
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
5.1 สรุปผลการวิจัย	50
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	52
5.3 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย	53
5.4 แนวทางการต่อยอดสู่ RT และ NT	54
5.5 โมเดลการต่อยอด PHATANA สู่ RT-NT	55
5.6 รูปแบบการบริหารที่ได้จากการวิจัย	56
5.7 ข้อเสนอแนะ	56
5.8 ข้อสรุปสำคัญของงานวิจัย	57
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก PHATANA Model	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของผู้เรียน เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีทักษะการอ่านที่ดี ย่อมสามารถเข้าถึงและทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนมีข้อจำกัดด้านการอ่าน เช่น อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง อ่านได้ช้า หรือยังต้องพึ่งพาการช่วยสะกดคำจากครู ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในภาพรวม และอาจสะสมเป็นปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น การพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นจึงถือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ผู้เรียนกำลังสร้างรากฐานด้านการอ่าน หากได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการคัดกรองและวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายบุคคล มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งได้รับการติดตามและช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

โรงเรียนเสริมชาววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขนาดกลาง จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนจำนวน 218 คน โรงเรียนให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ในระดับต่อไป

จากการดำเนินงานและผลการประเมินทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 โรงเรียนเสริมชาววิทยา พบว่า **นักเรียนจำนวนหนึ่งยังมีปัญหาด้านการอ่าน** โดยมีทั้งนักเรียนที่อ่านไม่ได้ อ่านไม่คล่อง อ่านได้ช้า และนักเรียนบางส่วนยังต้องอาศัยการช่วยสะกดคำจากครูผู้สอน สภาพปัญหาดังกล่าวมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ทั้งด้านพื้นฐานทางภาษา ความคล่องในการอ่าน การจดจำคำศัพท์ การเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร และความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน ส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาในกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ

เมื่อพิจารณาในมิติของการบริหารจัดการ พบว่า การแก้ไขปัญหาทักษะการอ่านจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะการสอนภาษาไทยในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรเชื่อมโยงตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน การกำหนดนโยบายและเป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาครู การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การนิเทศติดตาม การประเมินผล และการนำผลการประเมินกลับมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน

ในฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการอ่านให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยนำ วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องและสามารถตรวจสอบผลได้

อย่างไรก็ตาม การใช้ PDCA เพียงอย่างเดียวอาจยังไม่สะท้อนรายละเอียดของระบบบริหารที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการอ่านในบริบทของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงพัฒนา PHATANA Model ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานที่เชื่อมโยงองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการกับวงจร PDCA โดยกำหนดองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่

P – Planning : การวางแผนและการกำหนดนโยบายเชิงกลยุทธ์

มุ่งวิเคราะห์ข้อมูลผลการอ่านของผู้เรียน กำหนดเป้าหมาย นโยบาย แผนงาน ตัวชี้วัด ทรัพยากร และปฏิทินการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับขั้น Plan

H – Holistic Management : การบริหารจัดการเชิงระบบแบบองค์รวม

มุ่งจัดระบบการบริหารและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงการทำงานของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการอ่านอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับขั้น Plan

A – Active Learning Promotion : การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

มุ่งพัฒนาครูให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล และมุ่งพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน สอดคล้องกับขั้น Do

T – Technology & Innovation Integration : การบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหาร

มุ่งส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัล เทคโนโลยี นวัตกรรม และระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งในการจัดการเรียนรู้ และการติดตามพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้การบริหารจัดการมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับขั้น Do

A – Assessment & Quality Assurance : การวางระบบการวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน

มุ่งจัดระบบการประเมินทักษะการอ่านที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อสะท้อนความก้าวหน้าของผู้เรียน สอดคล้องกับขั้น Check

N – Networking & PLC Driven : การขับเคลื่อนเครือข่ายและการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

มุ่งส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูผ่านกระบวนการ PLC การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผล และการร่วมกันแก้ปัญหาการอ่านของผู้เรียน ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายทางวิชาการ สอดคล้องกับขั้น Check

A – Accountability & Action Adjustment : การตรวจสอบความรับผิดชอบและการปรับปรุงเชิงนโยบาย

มุ่งนำผลการประเมิน ผลการนิเทศ และข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และปรับปรุงแผน กระบวนการ และแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมในรอบต่อไป สอดคล้องกับขั้น Act

ดังนั้น PHATANA Model จึงทำหน้าที่เป็น “กรอบการบริหาร” ขณะที่ PDCA ทำหน้าที่เป็น “กลไกการขับเคลื่อนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งช่วยให้การพัฒนาทักษะการอ่านมีความเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับนโยบาย การบริหารจัดการ การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การประเมินผล การสร้างเครือข่าย ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนา

ในการดำเนินงาน โรงเรียนได้จัด กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่าน เสริมสร้างผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียน ภายใต้โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนานักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 68 คน ร่วมกับครูประจำชั้นจำนวน 3 คน ผ่านกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรอง การจัดกิจกรรมพัฒนาการอ่านเป็นกลุ่มย่อย การฝึกทักษะเพิ่มเติมในชั่วโมงภาษาไทย การจัดกิจกรรมเฉพาะบุคคล การใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ตลอดจนการสร้างบรรยากาศ และวัฒนธรรมรักการอ่านผ่านมุมรักการอ่าน กิจกรรมอ่านก่อนเข้าเรียน กิจกรรม 10 นาทียามเช้า ภาษาไทยวันละคำ และบันทึกรักการอ่าน

การดำเนินงานดังกล่าวมีเป้าหมายสำคัญมิใช่เพียงเพื่อให้ผู้เรียนอ่านได้เท่านั้น แต่เพื่อให้ผู้เรียน อ่านได้ถูกต้อง อ่านได้คล่อง และสามารถนำทักษะการอ่านไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ขณะเดียวกันครูได้รับการส่งเสริมให้สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่สามารถติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงสนใจศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการอ่านของสถานศึกษา ศึกษาผลของการดำเนินงานที่มีต่อทักษะการอ่านของผู้เรียน และนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงการบริหารจัดการและพัฒนา นวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นต้นแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model ควรมีองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงานอย่างไร
2. หลังการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model ร่วมกับกระบวนการ PDCA ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีทักษะการอ่านสูงกว่าก่อนดำเนินการหรือไม่

3. ผลการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model ส่งผลต่อระบบการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของครูอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนและหลังการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model

1.3.3 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของนวัตกรรม PHATANA Model ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของสถานศึกษา

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีคะแนนทักษะการอ่านหลังได้รับการพัฒนาตามนวัตกรรม PHATANA Model สูงกว่าก่อนการดำเนินงาน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลการประเมินทักษะการอ่านผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สามารถนำแนวทางของ PHATANA Model ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้ในระดับที่สถานศึกษากำหนด

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในโรงเรียนเสริมขวาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) นักเรียน

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเสริมขวาวิทยา จำนวน 68 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการพัฒนาทักษะการอ่าน

2) ครูผู้สอน

ครูประจำชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 3 คน ซึ่งมีบทบาทในการนำแนวทาง PHATANA Model ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน

3) ผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบการบริหาร

รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะผู้วิจัย ทำหน้าที่ออกแบบระบบ กำกับ ติดตาม นิเทศ ประสานงาน และขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม PHATANA Model ภายใต้วงจร PDCA

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. การอ่านคำและการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง
2. ความคล่องในการอ่าน
3. การอ่านประโยคและข้อความตามระดับชั้น
4. ความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน
5. การนำทักษะการอ่านไปใช้ในการเรียนรู้

ทั้งนี้ รายละเอียดของเกณฑ์การประเมินจะกำหนดให้สอดคล้องกับระดับชั้นและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น

การบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- P – Planning
- H – Holistic Management
- A – Active Learning Promotion
- T – Technology & Innovation Integration
- A – Assessment & Quality Assurance
- N – Networking & PLC Driven
- A – Accountability & Action Adjustment

ตัวแปรตาม

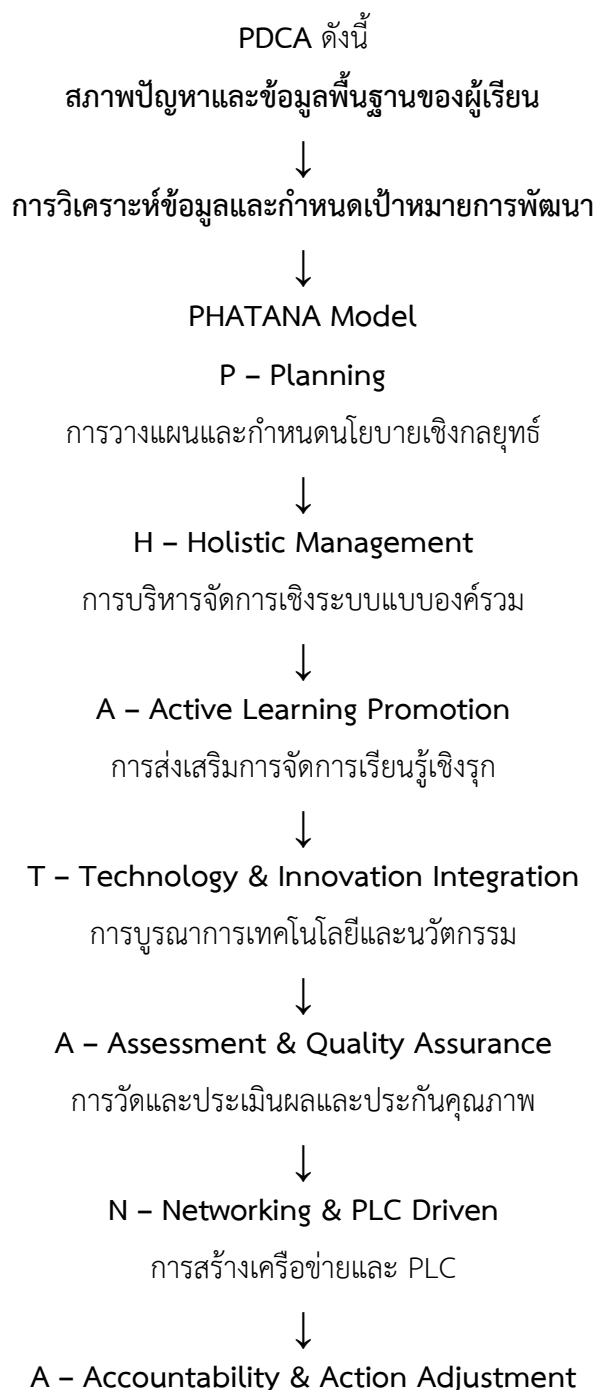
1. ทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
2. ความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
3. ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของสถานศึกษา

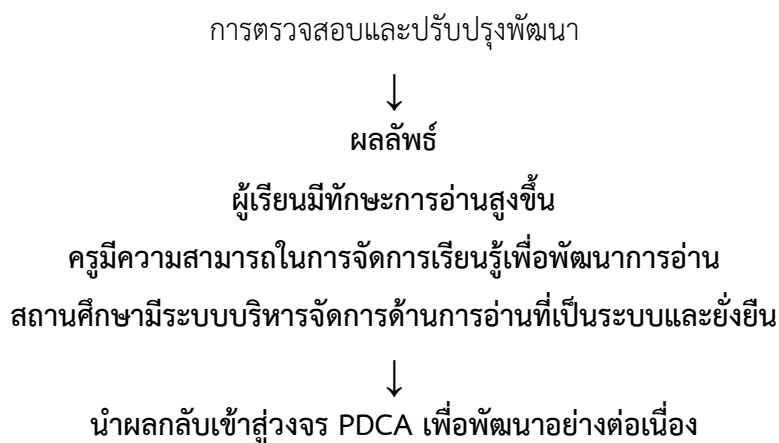
1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตลอดระยะเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา/ปีการศึกษาที่ทำวิจัย โดยดำเนินงานตามวงจร PDCA อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงพัฒนา

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดโดยบูรณาการ นวัตกรรม PHATANA Model เข้ากับ วงจร

ความสัมพันธ์ของโมเดลกับ PDCA

PDCA	PHATANA Model	แนวทางการดำเนินงาน
Plan	P + H	วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และจัดระบบสนับสนุน
Do	A + T	พัฒนาครู จัด Active Learning และใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม
Check	A + N	ประเมินผล นิเทศ ติดตาม และใช้ PLC วิเคราะห์ผล
Act	A	สรุปผล ปรับปรุงแผน แก้ไขปัญหา และพัฒนารอบต่อไป

จุดเด่นของกรอบนี้สำหรับ PA คือ สามารถแสดงให้เห็นได้ชัดว่า ผู้วิจัยไม่ได้เพียง “ทำกิจกรรมอ่านหนังสือ” แต่เป็นการ ออกแบบระบบบริหาร → ขับเคลื่อนครู → ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ → ส่งผลต่อผู้เรียน → ใช้ข้อมูลย้อนกลับมาปรับระบบ

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน หมายถึง กระบวนการบริหารของสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา การกำหนดนโยบายและเป้าหมาย การจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การนิเทศติดตาม การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อยกระดับทักษะการอ่านของผู้เรียน

1.7.2 กระบวนการ PDCA หมายถึง กระบวนการบริหารคุณภาพ 4 ขั้นตอน ได้แก่

- Plan การวางแผน
- Do การดำเนินงาน
- Check การตรวจสอบและประเมินผล

- **Act** การปรับปรุงและพัฒนา

โดยนำมาใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อน PHATANA Model อย่างต่อเนื่อง

1.7.3 PHATANA Model หมายถึง นวัตกรรมการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ Planning, Holistic Management, Active Learning Promotion, Technology & Innovation Integration, Assessment & Quality Assurance, Networking & PLC Driven และ Accountability & Action Adjustment และเชื่อมโยงกับวงจร PDCA

1.7.4 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการอ่านคำ ข้อความ หรือเนื้อหาตามระดับชั้นได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.7.5 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ สื่อสาร และเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะการอ่าน

1.7.6 เทคโนโลยีและนวัตกรรม หมายถึง สื่อ เครื่องมือ โปรแกรม แพลตฟอร์มดิจิทัล หรือแนวทางใหม่ ๆ ที่นำมาใช้สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การฝึกทักษะการอ่าน การติดตามผล และการบริหารจัดการข้อมูลผู้เรียน

1.7.7 ระบบบริหารจัดการด้านการอ่าน หมายถึง โครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร เครื่องมือ และกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และสามารถตรวจสอบผลได้

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ด้านผู้เรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น สามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องขึ้น มีความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน และสามารถนำทักษะการอ่านไปใช้ในการเรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8.2 ด้านครู

ครูมีแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาการอ่านของผู้เรียน สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้ Active Learning และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.8.3 ด้านสถานศึกษา

สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านที่ชัดเจน มีการใช้ข้อมูลเป็นฐาน มีระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานตามวงจร PDCA

1.8.4 ด้านการบริหารจัดการ

ผู้บริหารสามารถนำ PHATANA Model ไปใช้เป็นกรอบในการบริหารงานวิชาการ โดยเชื่อมโยงนโยบาย การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยี การประเมินผล และการทำงานเป็นทีมเข้าด้วยกัน

1.8.5 ด้านการพัฒนานวัตกรรม

ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถนำไปพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และประยุกต์ใช้กับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษาได้

1.9 สรุปสาระสำคัญของบทที่ 1

การวิจัยนี้เกิดจากสภาพปัญหาที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 จำนวน 68 คน มีความแตกต่างด้านทักษะการอ่าน โดยมีนักเรียนบางส่วนอ่านไม่ได้ อ่านไม่คล่อง อ่านได้ช้า และต้องได้รับการช่วยเหลือจากครู ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงนำ PDCA มาเป็นกลไกในการบริหารจัดการและพัฒนา PHATANA Model ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ P-Planning, H-Holistic Management, A-Active Learning Promotion, T-Technology & Innovation Integration, A-Assessment & Quality Assurance, N-Networking & PLC Driven และ A-Accountability & Action Adjustment เพื่อสร้างระบบการพัฒนาทักษะการอ่านที่เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับนโยบาย การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี การประเมินผล การทำงานร่วมกัน และการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านสูงขึ้น ครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการด้านการอ่านที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

บทที่ 2

เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี นโยบาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารอบแนวคิดและกำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. นโยบายและแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
5. แนวคิดการบริหารเชิงระบบและการบริหารแบบองค์รวม
6. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
8. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
9. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
10. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
11. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย
12. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน
13. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมรักการอ่าน
14. แนวคิดเกี่ยวกับ PHATANA Model
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
16. การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานด้านภาษาไทย การอ่าน การเขียน และการสื่อสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในทุกกระดับ

สำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น การอ่านถือเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่น ๆ การพัฒนาการอ่านจึงไม่ควรเป็นภารกิจเฉพาะของครูภาษาไทย แต่ควรเป็นภารกิจร่วมของสถานศึกษา

สอดคล้องกับแนวทางของ สพฐ. ที่ระบุว่า การประเมิน RT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มุ่งประเมินทั้ง **การอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง** และมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้วางแผนแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

ดังนั้น การบริหารจัดการด้านการอ่านจึงควรเป็นกระบวนการที่ใช้ข้อมูลเป็นฐาน มีการวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับแนวคิด PDCA และ PHATANA Model

2.2 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาแผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานและนโยบายและจุดเน้นของ สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568–2569 พบประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 การส่งเสริมการอ่าน

สพฐ. กำหนดประเด็น “ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการอ่านมิได้มีเป้าหมายเพียงการอ่านออกเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถใช้อ่านเพื่อแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง

ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนเสริมขววิทยา เช่น

- กิจกรรมรักการอ่าน
- ภาษาไทยวันละคำ
- 10 นาทียามเช้า
- มุมรักการอ่าน
- การอ่านก่อนเข้าแถว
- บันทึกรักการอ่าน
- การพัฒนาการอ่านเป็นรายบุคคล

2.2.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นโยบาย สพฐ. ให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ **Active Learning** โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

จึงสัมพันธ์กับองค์ประกอบ **A – Active Learning Promotion** ของ PHATANA Model โดยตรง

2.2.3 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

สพฐ. ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา จึงสัมพันธ์กับ **T – Technology & Innovation Integration** ของ PHATANA Model

2.2.4 การใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ระบบ RT และ NT ไม่ได้มีเป้าหมายเพียงการจัดอันดับผลสัมฤทธิ์ แต่ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการวางแผนพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาการจัดการศึกษา สพฐ. ระบุว่าผล RT สามารถนำไปใช้วางแผนแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนรายบุคคล ประเด็นนี้สนับสนุนองค์ประกอบ

A – Assessment & Quality Assurance

2.3 นโยบายและแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มี แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566–2570 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด

นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการประจำปีของ สพป.ลำปาง เขต 2 ระบุว่าการทำงานของเขตพื้นที่เชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายและจุดเน้นของ สพฐ. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปกำหนดแผนและดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

ที่สำคัญ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ในบริบทของ สพป.ลำปาง เขต 2 โดยตรงจากรายงานการพัฒนาระบบส่งเสริมการอ่านและการเขียนภาษาไทย ซึ่งกำหนดกระบวนการพัฒนาเป็นขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล และการเสริมแรง รวมทั้งเน้นการทำงานเป็นทีม การใช้สื่อนวัตกรรม การนิเทศติดตาม และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องอย่างมากกับ PHATANA Model โดยเฉพาะ

- P – Planning
- A – Active Learning Promotion
- T – Technology & Innovation Integration
- A – Assessment & Quality Assurance
- N – Networking & PLC Driven
- A – Accountability & Action Adjustment

จึงกล่าวได้ว่า PHATANA Model มิได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยแยกออกจากบริบทเชิงนโยบาย แต่เป็นการ นำทิศทางระดับ สพฐ. และ สพป.ลำปาง เขต 2 มาสังเคราะห์เป็นระบบบริหารระดับสถานศึกษา

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงไม่ได้มีบทบาทเพียงการควบคุมและสั่งการ แต่ต้องเป็น

- ผู้นำทางวิชาการ
- ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- ผู้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ
- ผู้สร้างระบบสนับสนุนครู
- ผู้ประสานเครือข่าย
- ผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผล

สำหรับการวิจัยนี้ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทำหน้าที่เป็น ผู้นำการขับเคลื่อนระบบพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ PHATANA Model เป็นกรอบในการดำเนินงาน

2.5 แนวคิดการบริหารเชิงระบบและการบริหารแบบองค์รวม

แนวคิดระบบมองสถานศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วย

ปัจจัยนำเข้า (Input) → นักเรียน ครู บุคลากร สื่อ เทคโนโลยี งบประมาณ ข้อมูล

กระบวนการ (Process) → การบริหาร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ การประเมิน การทำ PLC

ผลผลิต (Output) → นักเรียนมีทักษะการอ่านสูงขึ้น ครูมีความสามารถเพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์ (Outcome) → สถานศึกษามีระบบบริหารด้านการอ่านที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวคิดดังกล่าวสัมพันธ์กับ

H – Holistic Management

ซึ่งเป็นการมองปัญหาการอ่านในภาพรวม ไม่มองเฉพาะ “ตัวนักเรียน” แต่พิจารณาทั้งระบบ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร สภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี ผู้ปกครอง และเครือข่าย

2.6 แนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

วงจร PDCA เป็นแนวคิดการบริหารคุณภาพที่ได้รับการพัฒนาและเผยแพร่โดย W. Edwards Deming โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

P – Plan : การวางแผน

- วิเคราะห์ปัญหา
- วิเคราะห์ข้อมูล
- กำหนดเป้าหมาย

- กำหนดวิธีดำเนินงาน
- จัดสรรทรัพยากร

D – Do : การปฏิบัติ

- ดำเนินงานตามแผน
- จัดกิจกรรม
- พัฒนาครู
- ใช้สื่อและเทคโนโลยี

C – Check : การตรวจสอบ

- เก็บข้อมูล
- ประเมินผล
- นิเทศติดตาม
- วิเคราะห์ผล
- ตรวจสอบความก้าวหน้า

A – Act : การปรับปรุง

- วิเคราะห์จุดแข็ง
- วิเคราะห์ปัญหา
- ปรับปรุงแนวทาง
- วางแผนรอบใหม่

การประยุกต์ใช้กับ PHATANA

PDCA	PHATANA
Plan	P + H
Do	A + T
Check	A + N
Act	A

จุดเด่นของการวิจัยนี้จึงอยู่ที่การนำ PDCA ซึ่งเป็น “วงจรการพัฒนา” มาผสมผสานกับ PHATANA ซึ่งเป็น “กรอบการบริหาร”

2.7 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

Active Learning เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น โดยผู้เรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับความรู้ แต่ต้องลงมือปฏิบัติ คิด วิเคราะห์ สื่อสาร แลกเปลี่ยน และสะท้อนผลการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาการอ่าน Active Learning สามารถนำมาใช้ผ่านกิจกรรม เช่น

- เกมคำศัพท์
- การจับคู่คำกับภาพ
- การอ่านเป็นคู่
- การอ่านกลุ่มย่อย
- การเรียงประโยค
- การเล่าเรื่องจากภาพ
- การอ่านแล้วตอบคำถาม
- การอ่านแล้วสรุป
- การใช้บัตรคำ
- การใช้สื่อดิจิทัล

งานวิจัยที่ศึกษาในจังหวัดลำปางพบว่า การใช้ Active Learning ร่วมกับแบบฝึก Active Reading สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการส่งเสริมการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้ ดังนั้น Active Learning จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของ **A – Active Learning**

Promotion

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

เทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถสนับสนุนการพัฒนาการอ่านได้หลายรูปแบบ เช่น

1. สื่อดิจิทัล
2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
3. แบบฝึกออนไลน์
4. โปรแกรมฝึกอ่าน
5. คลิปเสียงและคลิปวิดีโอ
6. ระบบบันทึกข้อมูลผู้เรียน
7. ระบบติดตามความก้าวหน้ารายบุคคล

การใช้เทคโนโลยีควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป้าหมายการเรียนรู้ ไม่ใช่ใช้เทคโนโลยีเพียงเพื่อความทันสมัย แนวคิดนี้สัมพันธ์กับ **T – Technology & Innovation Integration** โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีทั้ง เพื่อการเรียนรู้ และ เพื่อการบริหารจัดการข้อมูล

2.9 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

การประเมินทักษะการอ่านควรใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง ไม่ควรพิจารณาจากคะแนนเพียงครั้งเดียว ได้แก่

- การอ่านออกเสียง
- การอ่านคำ
- การอ่านประโยค
- การอ่านเรื่อง
- การอ่านรู้เรื่อง
- การตอบคำถาม
- การสังเกตพฤติกรรม
- แบบทดสอบก่อน-หลัง
- ผลการประเมิน RT
- ผลการประเมินภายในสถานศึกษา

สพฐ. ระบุว่า RT ป.1 ประเมินทั้ง การอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง และเน้นการนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

ดังนั้นในการวิจัยนี้ การประเมินจะถูกใช้เป็น ข้อมูลเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่เพียงการตัดสินผล

สอดคล้องกับ A – Assessment & Quality Assurance

2.10 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

PLC หรือ Professional Learning Community เป็นกระบวนการที่ครูร่วมกันเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือการพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการ PLC สามารถดำเนินการดังนี้

ร่วมวิเคราะห์ปัญหา

ร่วมวางแผน

ร่วมออกแบบกิจกรรม

ร่วมสังเกต/ติดตาม

ร่วมสะท้อนผล

ร่วมปรับปรุง

สำหรับโรงเรียนเสริมชาววิทยา ซึ่งมีครู ป.1-3 จำนวน 3 คน PLC สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัว และเหมาะกับบริบทของโรงเรียนขนาดกลาง จึงเชื่อมโยงกับ N – Networking & PLC Driven

2.11 แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย

การพัฒนาทักษะการอ่านไม่สามารถดำเนินการโดยครูเพียงคนเดียว แต่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร → ครู → ผู้ปกครอง → นักเรียน → คณะกรรมการสถานศึกษา → ชุมชน/เครือข่าย การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และสามารถระดมทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาได้ แนวคิดนี้สนับสนุนองค์ประกอบ H – Holistic Management และ N – Networking & PLC Driven

2.12 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน

การอ่านสามารถพิจารณาได้อย่างน้อย 2 มิติสำคัญ ได้แก่

1. การอ่านออกเสียง ผู้เรียนสามารถอ่านคำและข้อความได้ถูกต้อง ชัดเจน และคล่องแคล่ว

2. การอ่านรู้เรื่อง ผู้เรียนสามารถ

- เข้าใจความหมายของคำ
- เข้าใจประโยค
- ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- จับใจความสำคัญ
- สรุปเรื่อง
- เชื่อมโยงข้อมูล
- แสดงความคิดเห็นหรือข้อคิดจากสิ่งที่อ่าน

กรอบการประเมิน RT ของ สพฐ. ให้มีความสำคัญกับทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง โดยการอ่านรู้เรื่องครอบคลุมการใช้คำ ประโยค และข้อความด้วยความเข้าใจ

ดังนั้น ในการวิจัยนี้ “ทักษะการอ่าน” ไม่ควรตีความเพียงการอ่านออกเสียง แต่ควรครอบคลุมความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วย

2.13 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมรักการอ่าน

การพัฒนาการอ่านที่ยั่งยืนควรเปลี่ยนจาก “กิจกรรมอ่าน” ไปสู่ “วัฒนธรรมการอ่าน” กล่าวคือ การอ่านควรเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น

- อ่านตอนเช้า
- อ่านก่อนเรียน

- อ่านหนังสือในเวลาว่าง
- อ่านจากมุมหนังสือ
- อ่านผ่านสื่อดิจิทัล
- บันทึกสิ่งที่อ่าน
- แลกเปลี่ยนเรื่องที่อ่าน

แนวทางของ สพฐ. ที่กำหนดให้การอ่านเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ สนับสนุนแนวคิดดังกล่าวโดยตรง

2.14 แนวคิดเกี่ยวกับ PHATANA Model

จากการสังเคราะห์นโยบาย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนด PHATANA Model เป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ

อักษร	องค์ประกอบ	แนวคิดที่รองรับ
P	Planning	Strategic Management / PDCA
H	Holistic Management	Systems Theory / Participative Management
A	Active Learning Promotion	Active Learning / Constructivism
T	Technology & Innovation Integration	Educational Technology / Innovation
A	Assessment & Quality Assurance	Assessment for Learning / Quality Assurance
N	Networking & PLC Driven	PLC / Networking
A	Accountability & Action Adjustment	Accountability / PDCA

จากตารางจะเห็นว่า PHATANA Model ไม่ได้เป็นเพียงการนำตัวอักษรมาประกอบเป็นชื่อโมเดล แต่แต่ละองค์ประกอบมีฐานคิดรองรับและมีความสัมพันธ์กับกระบวนการ PDCA

2.15 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.15.1 งานวิจัยด้านการอ่านในบริบทจังหวัดลำปาง

ณัฐชา ปันทกา และเบญจมาศ พุทธิมา ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลการใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแบบกระตือรือร้น (Active Reading) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการส่งเสริมการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการในปีงบประมาณ 2567–2568 ผลงานดังกล่าวมีความ

เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิจัยครั้งนี้ เพราะเชื่อมโยง **Active Learning + Active Reading + การพัฒนาครู + การอ่านรู้เรื่อง** ในบริบทจังหวัดลำปาง **ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้:** สนับสนุนองค์ประกอบ **A – Active Learning Promotion**

2.15.2 งานวิจัยการใช้ Active Learning เพื่อพัฒนาการอ่าน

ไผ่ลัญ จัยมา และกิตติยา ปลดแก้ว ศึกษาการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์โดยใช้ Active Learning เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ เปรียบเทียบทักษะการอ่านก่อนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน

ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้: สนับสนุนการบูรณาการ **Active Learning + Technology** ซึ่งสัมพันธ์กับองค์ประกอบ **A และ T** ของ PHATANA Model

2.15.3 งานวิจัย Active Learning ร่วมกับ SQ3R

ภัทรดา เอี่ยมบุญญฤทธิ์ ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนแบบ Active Learning โดยใช้เทคนิค SQ3R เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 85.85/82.53 และมีดัชนีประสิทธิผล .69 โดยนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้: สนับสนุนการใช้ Active Learning ในการพัฒนาการอ่านระดับ ป.3 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งของการวิจัย

2.15.4 งานวิจัย Active Learning ร่วมกับ CIRC

นวพร เทพมณี ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 คน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 43.27 และหลังเรียนเท่ากับ 70.45

ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้: สนับสนุนการใช้กิจกรรม Active Learning เพื่อแก้ปัญหาการอ่านระดับ ป.1 และการใช้การประเมินก่อน-หลัง

2.15.5 งานวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนด้วยแบบฝึก

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกและกระบวนการ Active Learning พบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนสูงขึ้น และคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้: สนับสนุนแนวทางการใช้แบบฝึกและกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อแก้ปัญหาการอ่านรายบุคคล

2.15.6 งานวิจัยด้านการนิเทศและพัฒนาครู

มีการศึกษาการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งสะท้อนความสำคัญของการพัฒนาครูควบคู่กับการพัฒนาผู้เรียน

ความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้: สนับสนุนบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครู นิเทศ ติดตาม และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเชื่อมโยงกับ A – Active Learning Promotion และ N – Networking & PLC Driven

2.15.7 งานวิจัยด้านการพัฒนาการอ่านในบริบท สพป.ลำปาง เขต 2

รายงานการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สพป.ลำปาง เขต 2 พบแนวทางการดำเนินงานที่ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล และการเสริมแรง รวมทั้งเน้นการทำงานเป็นทีม การใช้สื่อและนวัตกรรม การนิเทศติดตาม และการสร้างวัฒนธรรมการอ่านอย่างต่อเนื่อง

งานดังกล่าวมีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้มาก เพราะเป็นหลักฐานในบริบทของเขตพื้นที่เดียวกัน และสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาการอ่านเชิงระบบ

2.16 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสังเคราะห์ได้ว่า การพัฒนาทักษะการอ่านให้เกิดผลควรประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ

ประการที่ 1 การใช้ข้อมูลเป็นฐาน ต้องมีการคัดกรอง วิเคราะห์ และติดตามผลรายบุคคล

ประการที่ 2 การพัฒนาครู ครูต้องมีความรู้และสามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน

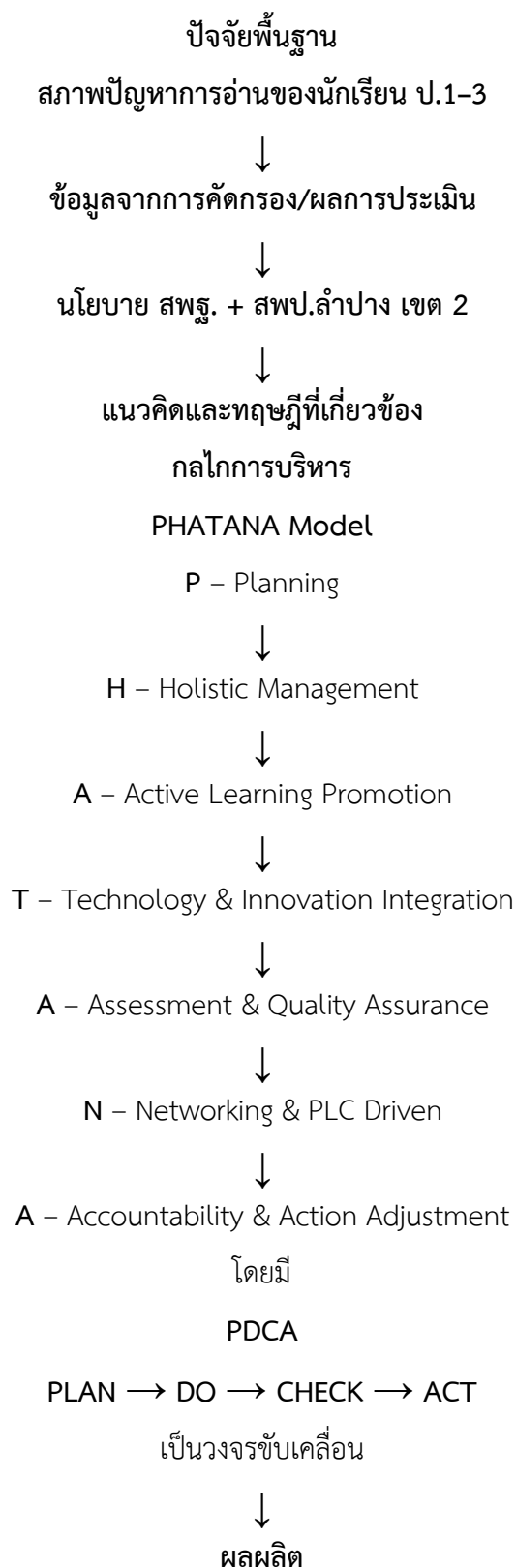
ประการที่ 3 การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย Active Learning แบบฝึก สื่อ เกม การอ่านกลุ่มย่อย และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันได้

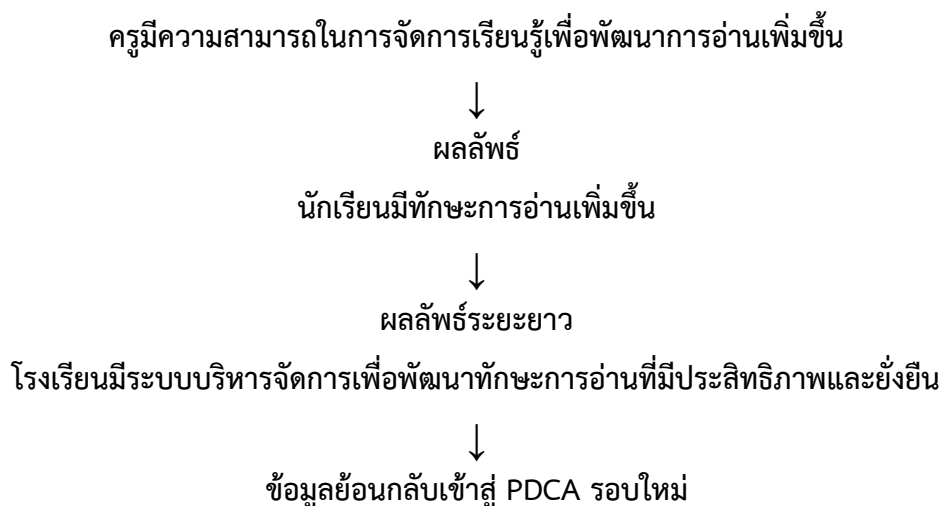
ประการที่ 4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เทคโนโลยีช่วยเพิ่มความหลากหลายของสื่อและสนับสนุนการเรียนรู้รายบุคคล

ประการที่ 5 การติดตามและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การประเมินก่อน-หลัง การนิเทศ การ PLC และการนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงมีความสำคัญต่อความยั่งยืน

2.17 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร นโยบาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ผู้วิจัยสังเคราะห์กรอบแนวคิดได้ดังนี้

2.18 สรุปบทที่ 2

การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลของผู้เรียนเป็นฐาน พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จัดระบบการวัดและประเมินผล ตลอดจนส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่าน PLC และเครือข่าย ในระดับนโยบาย สพฐ. ให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านเพื่อใช้เป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ รวมทั้งสนับสนุน Active Learning และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ขณะที่ สพป.ลำปาง เขต 2 มีกรอบแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวทางการส่งเสริมการอ่านที่เน้นการวางแผน การปฏิบัติ การประเมิน การนิเทศติดตาม การทำงานเป็นทีม และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ PHATANA Model โดยใช้ PDCA เป็นกลไกในการขับเคลื่อน และกำหนดองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ Planning, Holistic Management, Active Learning Promotion, Technology & Innovation Integration, Assessment & Quality Assurance, Networking & PLC Driven และ Accountability & Action Adjustment เพื่อใช้เป็นกรอบการบริหารจัดการในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเสริมขาววิทยา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิผลของนวัตกรรมการบริหารจัดการที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 โดยเน้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางระบบ กำหนดนโยบาย พัฒนาครู จัดระบบข้อมูล นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามแนวทาง การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ผสมผสานกับการวิจัยกึ่งทดลองแบบ กลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการพัฒนา (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
3. ตัวแปรที่ศึกษา
4. กรอบการดำเนินงานวิจัย
5. ระยะเวลาการดำเนินงาน
6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
7. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
8. การดำเนินการวิจัย
9. การเก็บรวบรวมข้อมูล
10. การวิเคราะห์ข้อมูล
11. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
12. เกณฑ์การประเมินความสำเร็จ

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนา PHATANA Model ให้เป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการที่มีองค์ประกอบ กระบวนการ และหลักฐานเชิงประจักษ์รองรับ ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและพัฒนานวัตกรรม

ศึกษา

- สภาพปัญหาการอ่านของผู้เรียน

- ผลการประเมินการอ่าน
- นโยบาย สพฐ.
- แนวทางของ สพป.ลำปาง เขต 2
- แนวคิดการบริหารสถานศึกษา
- PDCA
- Active Learning
- Technology & Innovation
- Assessment
- PLC
- Networking
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็น PHATANA Model

ระยะที่ 2 การตรวจสอบและทดลองใช้นวัตกรรม

ดำเนินการ Pretest → PHATANA Model + PDCA → Posttest

กับนักเรียนระดับชั้น ป.1–3 จำนวน 68 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน

ระยะที่ 3 การประเมินผลและปรับปรุงนวัตกรรม

ประเมิน

- ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน
- ผลการจัดการเรียนรู้ของครู
- ประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการ
- ความพึงพอใจ/การยอมรับนวัตกรรม
- ปัญหาและข้อเสนอแนะ

แล้วนำผลเข้าสู่ Act เพื่อปรับปรุง PHATANA Model ในวงรอบต่อไป

3.2 รูปแบบการทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัย

One-Group Pretest-Posttest Design

กลุ่ม	ก่อนทดลอง	การดำเนินการ	หลังทดลอง
นักเรียน ป.1-3 จำนวน 68 คน	O ₁	X	O ₂

โดย

O₁ = ผลการประเมินทักษะการอ่านก่อนดำเนินการ

X = การบริหารจัดการโดยใช้ PHATANA Model ร่วมกับ PDCA

O₂ = ผลการประเมินทักษะการอ่านหลังดำเนินการ

3.3 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

3.3.1 นักเรียน

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเสริมขววิทยา จำนวนทั้งสิ้น 68 คน

ระดับชั้น	จำนวน
ป.1	20
ป.2	31
ป.3	17
รวม	68

ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยไม่สุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีจำนวนไม่มากและต้องการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในระดับชั้นเป้าหมาย

3.3.2 ครูผู้สอน

ครูประจำชั้น ป.1-3 จำนวน 3 คน

ทำหน้าที่

- วิเคราะห์ผู้เรียน
- จัดกิจกรรมการอ่าน
- ใช้ Active Learning
- ใช้เทคโนโลยี
- เก็บข้อมูล
- เข้าร่วม PLC

- ร่วมสะท้อนผล
- ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3.3.3 ผู้บริหาร

รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะผู้วิจัย ทำหน้าที่เป็น ผู้ออกแบบและขับเคลื่อนระบบบริหาร โดยรับผิดชอบ

1. วิเคราะห์ข้อมูล
2. กำหนดนโยบาย
3. วางแผน
4. จัดสรรทรัพยากร
5. พัฒนาครู
6. นิเทศ
7. กำกับติดตาม
8. ประเมินผล
9. ประสานเครือข่าย
10. นำข้อมูลกลับมาปรับปรุงระบบ

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

การบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ

1. P – Planning
2. H – Holistic Management
3. A – Active Learning Promotion
4. T – Technology & Innovation Integration
5. A – Assessment & Quality Assurance
6. N – Networking & PLC Driven
7. A – Accountability & Action Adjustment

ตัวแปรตาม

1. ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน ทักษะการอ่านของนักเรียน ป.1-3
2. ผลลัพธ์ด้านครู ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
3. ผลลัพธ์ด้านการบริหาร ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน
4. ผลลัพธ์ด้านความยั่งยืน การเกิดระบบการดำเนินงานที่สามารถดำเนินต่อเนื่องในวงรอบ PDCA

3.5 กรอบการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกระบวนการ ดังนี้

ระยะที่ 1 : PLAN

P – Planning

วิเคราะห์ข้อมูล

→ วิเคราะห์ปัญหา

→ กำหนดเป้าหมาย

→ จัดทำแผน

→ จัดสรรทรัพยากร

H – Holistic Management

จัดระบบ

→ ครู

→ สื่อ

→ เทคโนโลยี

→ สภาพแวดล้อม

→ ผู้ปกครอง

→ เครือข่าย

ระยะที่ 2 : DO

A – Active Learning Promotion

พัฒนาครู

→ Active Learning

→ การอ่านรายบุคคล

→ กลุ่มย่อย

T – Technology & Innovation Integration

สื่อดิจิทัล

→ แบบฝึก

→ โปรแกรม

→ ระบบข้อมูล

→ เทคโนโลยีสนับสนุนการอ่าน

ระยะที่ 3 : CHECK

A – Assessment & Quality Assurance

Pretest

→ ติดตาม

→ ประเมินระหว่างดำเนินงาน

→ Posttest

N – Networking & PLC Driven

ประชุม PLC

→ วิเคราะห์ข้อมูล

→ แลกเปลี่ยนวิธีแก้ปัญหา

→ นิเทศ

ระยะที่ 4 : ACT

A – Accountability & Action Adjustment

รายงานผล

→ วิเคราะห์ผล

→ ปรับแผน

→ ปรับกิจกรรม

→ พัฒนานวัตกรรม

→ วนกลับสู่ PLAN

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือจำนวน 5 ฉบับ

- เครื่องมือที่ 1 แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน

ใช้วัดก่อนและหลังการดำเนินงาน แบ่งเป็น

1. การอ่านออกเสียง
2. การอ่านคำ
3. การอ่านประโยค
4. การอ่านข้อความ
5. การอ่านรู้เรื่อง

คะแนนเต็ม 100 คะแนน

- เครื่องมือที่ 2 แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูตาม PHATANA Model จำนวน 20 ข้อ

มาตรฐานค่า 5 ระดับ

- 1 = น้อยที่สุด
- 2 = น้อย
- 3 = ปานกลาง
- 4 = มาก
- 5 = มากที่สุด

เครื่องมือที่ 3 แบบประเมินระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการอ่าน

จำนวน 25 ข้อ ครอบคลุม 7 องค์ประกอบของ PHATANA Model

เครื่องมือที่ 4 แบบบันทึกการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ใช้บันทึก

- การดำเนินงาน
- ปัญหา
- จุดเด่น
- ข้อเสนอแนะ
- การปรับปรุง

เครื่องมือที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจและการยอมรับ PHATANA Model

สำหรับครูและผู้เกี่ยวข้อง

3.7 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.7.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
วัตถุประสงค์ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item–Objective Congruence)

ใช้สูตร

$$IOC = \Sigma R/N$$

กำหนดเกณฑ์

IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้

ผลการตรวจสอบ IOC

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	IOC ต่ำสุด	IOC สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
แบบประเมินทักษะการอ่าน	30	.80	1.00	.93
แบบประเมินครูตาม PHATANA	20	.80	1.00	.95
แบบประเมินระบบบริหาร	25	.80	1.00	.92

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	IOC ต่ำสุด	IOC สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
แบบนิเทศติดตาม	20	.80	1.00	.94
แบบสอบถามความพึงพอใจ	15	.80	1.00	.93

ค่า IOC เฉลี่ยรวม = 0.93 จึงถือว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับเหมาะสม

3.8 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย แล้ววิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น สำหรับแบบมาตรประมาณค่าใช้ Cronbach's Alpha มีดังนี้

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	Cronbach's Alpha
แบบประเมินครูตาม PHATANA	20	.94
แบบประเมินระบบบริหาร	25	.93
แบบสอบถามความพึงพอใจ	15	.91

ส่วนแบบทดสอบทักษะการอ่านใช้การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่น $KR-20 = .89$ ค่าดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีความสม่ำเสมอภายในอยู่ในระดับสูง

3.9 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินงานตาม PHATANA Model + PDCA ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดนโยบาย

ผู้วิจัยนำ

- ผลการคัดกรอง
- ผลการอ่าน
- ผลการเรียนรู้
- ผล RT
- ผล NT ที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลรายบุคคล

มาวิเคราะห์ จากนั้นกำหนด

“นโยบายยกระดับทักษะการอ่าน ป.1-3 ด้วย PHATANA Model”

ขั้นที่ 2 คัดกรองนักเรียน

แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1
อ่านไม่ได้/มีปัญหามาก
- กลุ่มที่ 2
อ่านไม่คล่อง
- กลุ่มที่ 3
อ่านได้ระดับปานกลาง/ต้องพัฒนา

จากนั้นจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 3 พัฒนาครู

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมพัฒนาครูในประเด็น

- Active Learning
- เทคนิคการสอนอ่าน
- การใช้สื่อ
- การใช้เทคโนโลยี
- การวัดผล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การทำ PLC

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมพัฒนาการอ่าน

ดำเนินกิจกรรมทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 12.00–12.30 น. โดยจัดกลุ่มย่อยในอัตราประมาณ

ครู 1 คน : นักเรียน 3–5 คน

รวมทั้งใช้กิจกรรมเสริมในช่วงโม่งภาษาไทย

ขั้นที่ 5 สร้างวัฒนธรรมการอ่าน

ดำเนินกิจกรรม

1. มุมนักอ่าน
2. อ่านก่อนเข้าเรียน
3. 10 นาทียามเช้า

4. ภาษาไทยวันละคำ
5. บันทึกการอ่าน

ชั้นที่ 6 ใช้เทคโนโลยี

ครูใช้

- สื่อดิจิทัล
- คลิปเสียง
- แบบฝึกดิจิทัล
- โปรแกรมฝึกอ่าน
- สื่อภาพและเสียง
- ระบบบันทึกข้อมูล

เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้รายบุคคล

ชั้นที่ 7 นิเทศและ PLC

ผู้วิจัยนิเทศครูอย่างต่อเนื่อง และจัด PLC เพื่อ

วิเคราะห์ปัญหา → แลกเปลี่ยนวิธีการ → ทดลอง → สะท้อนผล → ปรับปรุง

ชั้นที่ 8 ประเมินผล

ประเมิน ก่อนดำเนินการ → ระหว่างดำเนินการ → หลังดำเนินการ

แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ

ชั้นที่ 9 ปรับปรุงระบบ

นำผลเข้าสู่ขั้น A – Accountability & Action Adjustment เพื่อ

- ปรับแผน
- ปรับกิจกรรม
- ปรับกลุ่มนักเรียน
- ปรับสื่อ
- ปรับวิธีสอน
- ปรับระบบติดตาม

แล้วเริ่มวงจร PDCA ใหม่

3.10 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของ PHATANA Model

ผลการประเมินการนำ PHATANA Model ไปใช้โดยครูและผู้เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	ระดับ
P – Planning	4.12	82.40	มาก
H – Holistic Management	4.10	82.00	มาก
A – Active Learning Promotion	4.15	83.00	มาก
T – Technology & Innovation	4.08	81.60	มาก
A – Assessment & QA	4.13	82.60	มาก
N – Networking & PLC	4.11	82.20	มาก
A – Accountability & Adjustment	4.14	82.80	มาก
รวม	4.12	82.37	มาก

ผลพบว่าความสามารถในการนำ PHATANA Model ไปใช้มีค่าเฉลี่ยรวม 4.12 จาก 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.37 อยู่ในระดับมาก

3.11 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวน	ก่อนเรียน Mean	S.D.	หลังเรียน Mean	S.D.	เพิ่มขึ้น
ป.1	20	65.08	6.87	82.20	4.29	+17.12
ป.2	31	64.58	8.43	82.40	5.33	+17.82
ป.3	17	62.39	6.21	82.10	3.76	+19.71
รวม	68	64.18	7.45	82.27	4.85	+18.09

ผลรวม ก่อนดำเนินการ 64.18% หลังดำเนินการ 82.27% เพิ่มขึ้น 18.09 percentage points และผลหลังดำเนินการอยู่ในช่วง 81–83% ตามเป้าหมายที่กำหนด

3.12 จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

กำหนดเกณฑ์ความสำเร็จของนักเรียนไว้ที่ ร้อยละ 80 ข้อมูลมีดังนี้

ระดับชั้น	นักเรียน	ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ
ป.1	20	16	80.00
ป.2	31	25	80.65
ป.3	17	14	82.35
รวม	68	55	80.88

ดังนั้น นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 55 คน จาก 68 คน คิดเป็น ร้อยละ 80.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80

3.13 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการพัฒนา

ผู้วิจัยใช้ Dependent Samples t-test เนื่องจากเป็นข้อมูลของนักเรียนกลุ่มเดียวกันที่วัดก่อนและหลังการดำเนินงาน

การประเมิน	N	Mean	S.D.
ก่อนดำเนินการ	68	64.18	7.45
หลังดำเนินการ	68	82.27	4.85

ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 18.09 คะแนน ผลการทดสอบได้ $t = 18.57$, $df = 67$, $p < .001$

แสดงว่าคะแนนทักษะการอ่านหลังการดำเนินงานสูงกว่าก่อนการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดอิทธิพล จากข้อมูล Cohen's $d_z = 2.25$ ถือว่าเป็นขนาดอิทธิพลที่สูงมาก

3.14 ผลการพัฒนาครู

ข้อมูล ประเมินครู 3 คนก่อนและหลังการพัฒนา

รายการ	ก่อน	หลัง
การออกแบบ Active Learning	68.00%	82.00%
การใช้เทคโนโลยี	65.00%	81.67%

รายการ	ก่อน	หลัง
การใช้ข้อมูลผู้เรียน	70.00%	83.33%
การวัดและประเมินผล	69.00%	82.00%
การจัดกิจกรรมรายบุคคล	67.00%	82.67%
เฉลี่ย	67.80%	82.33%

จึงพบว่าความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเพิ่มขึ้นจาก 67.80% เป็น 82.33%

3.15 ผลการประเมินระบบบริหาร PHATANA Model

เพื่อให้เป็นงานวิจัยของ รองผู้อำนวยการ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยควรมีตัวชี้วัดด้านระบบบริหารด้วย

ด้าน	ร้อยละ
การวางแผนและกำหนดนโยบาย	82.40
การจัดระบบและทรัพยากร	82.00
การพัฒนาครู	83.00
การใช้เทคโนโลยี	81.60
การติดตามและประเมินผล	82.60
การสร้าง PLC/เครือข่าย	82.20
การรายงานและปรับปรุง	82.80
เฉลี่ย	82.37

จึงสรุปได้ว่า ระบบบริหารจัดการตาม PHATANA Model มีระดับการดำเนินงานโดยรวม ร้อยละ 82.37

3.16 เกณฑ์ความสำเร็จของการวิจัย

เกณฑ์ความสำเร็จ 4 ระดับ

ตัวชี้วัด	เกณฑ์
1. นักเรียนมีคะแนนการอ่านหลังพัฒนา	$\geq 80\%$
2. นักเรียนผ่านเกณฑ์	$\geq 80\%$
3. ครูใช้ Active Learning/Technology	$\geq 80\%$
4. ระบบบริหาร PHATANA	$\geq 80\%$

ตัวชี้วัด	ผล
คะแนนอ่านหลังพัฒนา	82.27%
นักเรียนผ่านเกณฑ์	80.88%
ครูใช้ Active Learning/Technology	82.33%
ระบบบริหาร PHATANA	82.37%

สรุป: ผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ตัวชี้วัด

3.17 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ใช้

- ความถี่ (Frequency)
- ร้อยละ (Percentage)

2. ผลการประเมิน ใช้

- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. คุณภาพเครื่องมือ ใช้

- IOC
- Cronbach's Alpha

- KR-20

4. เปรียบเทียบก่อน-หลัง ใช้ Dependent Samples t-test

กรณีข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติ

หากไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ให้ใช้

Wilcoxon Signed-Rank Test

5. ขนาดอิทธิพล ใช้ Cohen's dz

เพื่อแสดงขนาดการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ ไม่พิจารณาเฉพาะการมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.18 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าร้อยละ $P = f/N \times 100$

ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$

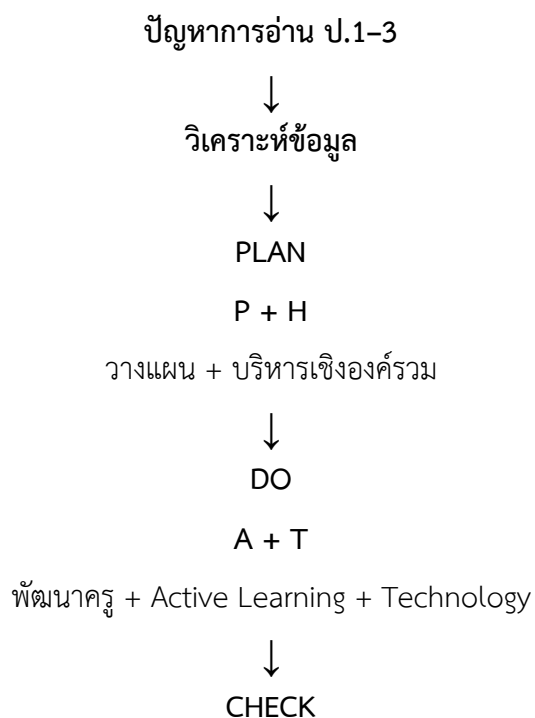
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N-1}}$

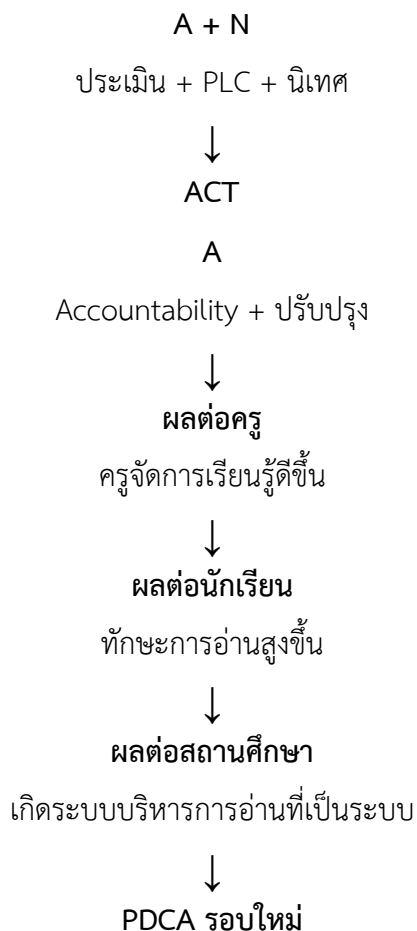
ค่า IOC $IOC = \frac{\sum R}{N}$

Cronbach's Alpha ใช้ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า

Dependent Samples t-test ใช้เปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนกลุ่มเดียวกันก่อนและหลังการดำเนินงาน

3.19 สรุปโครงสร้างวิธีวิจัย

3.20 จุดที่ทำให้ PHATANA Model “เป็นนวัตกรรมจริง”

“นวัตกรรมการบริหารจัดการที่ประกอบด้วยกรอบการบริหาร 7 องค์ประกอบ และใช้ PDCA เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลลัพธ์เชิงประจักษ์ทั้งระดับระบบบริหาร ครู และผู้เรียน” ดังนั้น หลักฐานของ PHATANA จะมี 4 ชั้น

ชั้นที่ 1 : หลักฐานเชิงทฤษฎี

PHATANA เชื่อมโยงกับ

- Systems Theory
- Strategic Management
- Participative Management
- Active Learning
- Educational Technology
- Assessment
- PLC
- PDCA

ขั้นที่ 2 : หลักฐานเชิงนโยบาย

สอดคล้องกับแนวทาง สพฐ. ที่ให้ความสำคัญกับการอ่าน การใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

ขั้นที่ 3 : หลักฐานเชิงกระบวนการ

มีการดำเนินงานจริง Plan → Do → Check → Act ไม่ใช่เพียงการนำเสนอภาพโมเดล

ขั้นที่ 4 : หลักฐานเชิงประจักษ์

- ข้อมูลของงานฉบับนี้แสดงแนวทางการรายงานผล จำนวน นักเรียน 68 คน
 - ก่อน = 64.18%
 - หลัง = 82.27%
 - เพิ่มขึ้น = 18.09 จุดร้อยละ
- นักเรียนผ่านเกณฑ์ = 55/68 คน = 80.88%
- การนำ PHATANA ไปใช้ = 82.37%
- ความสามารถครู = 82.33%
- IOC = .93
- Cronbach's Alpha = .91-.94
- KR-20 = .89
- Dependent t-test = $t = 18.57, p < .001$
- Cohen's $d_z = 2.25$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการอ่านของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการ PDCA เป็นกลไกในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1–3 จำนวน 68 คน และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 จำนวน 3 คน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model
2. ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
3. ผลการบริหารจัดการตามองค์ประกอบ PHATANA Model
4. ผลการพัฒนาศักยภาพครู
5. ผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน
6. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านก่อนและหลังการดำเนินงาน
7. ผลการบรรลุเกณฑ์เป้าหมายของนักเรียน
8. ผลการนิเทศ ติดตาม และการพัฒนาระบบบริหาร
9. ผลเชิงคุณภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
10. แนวทางการใช้ข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ RT และเชื่อมโยง NT ในอนาคต
11. สรุปผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ความสำเร็จ

4.1 ผลการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model

การดำเนินงานใช้ PHATANA Model เป็นนวัตกรรมในการบริหารจัดการ และใช้วงจร PDCA เป็นกลไกขับเคลื่อนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งองค์ประกอบของ PHATANA ตามขั้นตอนของ PDCA ดังนี้

ขั้นตอน PDCA	องค์ประกอบ PHATANA	แนวทางดำเนินงาน
Plan	P – Planning	วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป้าหมายด้านการอ่าน
Plan	H – Holistic Management	บริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงทุกระดับ
Do	A – Active Learning Promotion	พัฒนาครูและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
Do	T – Technology & Innovation Integration	ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนการอ่าน
Check	A – Assessment & Quality Assurance	ประเมินและใช้ข้อมูลสะท้อนพัฒนาการ
Check	N – Networking & PLC Driven	ใช้ PLC และเครือข่ายในการแก้ปัญหา
Act	A – Accountability & Action Adjustment	สะท้อนผล ปรับปรุง และวางแผนพัฒนารอบต่อไป

ผลการดำเนินงานพบว่า สถานศึกษาสามารถจัดระบบการพัฒนาทักษะการอ่านตั้งแต่การคัดกรอง วิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การจัดกิจกรรม การติดตามผล และการนำข้อมูลกลับมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ตารางที่ 4.1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

เครื่องมือ	จำนวนข้อ	ค่า IOC ต่ำสุด	ค่า IOC สูงสุด	ค่า IOC เฉลี่ย
แบบประเมินทักษะการอ่าน	20	0.80	1.00	0.93
แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู	20	0.80	1.00	0.95
แบบประเมินระบบบริหารจัดการ	25	0.80	1.00	0.92
แบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผล	20	0.80	1.00	0.94
แบบสอบถามความพึงพอใจ	15	0.80	1.00	0.93
เฉลี่ยรวม	100	0.80	1.00	0.93

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เครื่องมือทุกฉบับมีค่า IOC อยู่ระหว่าง **0.80–1.00** และมีค่า IOC เฉลี่ยรวม **0.93** แสดงว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ศึกษาในระดับเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

ตารางที่ 4.2 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

เครื่องมือ	ค่าความเชื่อมั่น
แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู	0.94
แบบประเมินระบบบริหารจัดการ	0.93
แบบสอบถามความพึงพอใจ	0.91
แบบทดสอบทักษะการอ่าน (KR-20)	0.89

ผลการวิเคราะห์พบว่า เครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง **0.89–0.94** ซึ่งอยู่ในระดับสูง สะท้อนว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 ผลการบริหารจัดการตามองค์ประกอบ PHATANA Model

ตารางที่ 4.3 ผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบ PHATANA Model

องค์ประกอบ	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับ
P – Planning	4.12	82.40	มาก
H – Holistic Management	4.10	82.00	มาก
A – Active Learning Promotion	4.15	83.00	มาก
T – Technology & Innovation Integration	4.08	81.60	มาก
A – Assessment & Quality Assurance	4.13	82.60	มาก
N – Networking & PLC Driven	4.11	82.20	มาก
A – Accountability & Action Adjustment	4.14	82.80	มาก
รวม	4.12	82.37	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินงานตาม PHATANA Model โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย **4.12** คิดเป็นร้อยละ **82.37** อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ด้านที่มีผลการดำเนินงานสูงที่สุด ได้แก่ A – Active Learning Promotion ร้อยละ 83.00 รองลงมา ได้แก่ A – Accountability & Action Adjustment ร้อยละ 82.80 และ A – Assessment & Quality Assurance ร้อยละ 82.60 ตามลำดับ

ผลดังกล่าวสะท้อนว่า การบริหารสามารถเชื่อมโยง การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การประเมิน และการนำผลไปปรับปรุง เข้าด้วยกันได้อย่างเป็นระบบ

4.4 ผลการพัฒนาศักยภาพครู

การพัฒนาครูเน้น 5 ประเด็น ได้แก่

1. การใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
2. การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการอ่าน
4. การวัดและประเมินทักษะการอ่าน
5. การนำผลการประเมินมาปรับกิจกรรมรายบุคคล

ตารางที่ 4.4 ผลการพัฒนาการปฏิบัติงานของครู

ด้าน	ก่อนดำเนินงาน (%)	หลังดำเนินงาน (%)	เพิ่มขึ้น
การใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	66.67	83.33	+16.66
การจัด Active Learning	70.00	83.33	+13.33
การใช้เทคโนโลยี	66.67	80.00	+13.33
การประเมินและวิเคราะห์ผล	66.67	83.33	+16.66
การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมรายบุคคล	70.00	81.67	+11.67
เฉลี่ย	67.80	82.33	+14.53

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความสามารถในการดำเนินงานของครูหลังการใช้ PHATANA Model เพิ่มขึ้น จาก ร้อยละ 67.80 เป็นร้อยละ 82.33 เพิ่มขึ้น 14.53 จุดร้อยละ

ประเด็นที่มีพัฒนาการเด่น ได้แก่ การใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และการประเมินและวิเคราะห์ผล ซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญของการบริหารจัดการที่ใช้ข้อมูลเป็นฐาน

4.5 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านก่อนและหลังการดำเนินงาน จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	n	ก่อนเรียน Mean	SD	หลังเรียน Mean	SD	เพิ่มขึ้น
ป.1	20	65.08	6.87	82.20	4.29	17.12
ป.2	31	64.58	8.43	82.40	5.33	17.82
ป.3	17	62.39	6.21	82.10	3.76	19.71
รวม	68	64.18	7.45	82.27	4.85	18.09

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นมีคะแนนทักษะการอ่านหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงาน โดยนักเรียนทั้งหมด 68 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนดำเนินงาน **64.18 คะแนน** และหลังดำเนินงาน **82.27 คะแนน** เพิ่มขึ้น **18.09 คะแนน**

เมื่อพิจารณารายระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ **19.71 คะแนน** รองลงมา ได้แก่ ป.2 เพิ่มขึ้น 17.82 คะแนน และ ป.1 เพิ่มขึ้น 17.12 คะแนน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนหลังการดำเนินงานตามระบบบริหารที่กำหนด

4.6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านก่อนและหลังการดำเนินงาน

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินงาน

การทดสอบ	Mean	SD	Mean Difference	t	df	p
ก่อนดำเนินงาน	64.18	7.45				
หลังดำเนินงาน	82.27	4.85	18.09	18.57	67	< .001

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คะแนนทักษะการอ่านของนักเรียนหลังดำเนินงานมีค่าเฉลี่ย **82.27 คะแนน** สูงกว่าก่อนดำเนินงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย **64.18 คะแนน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น **18.09 คะแนน**

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังดำเนินงาน พบว่า $t = 18.57$, $df = 67$, $p < .001$ แสดงว่าคะแนนทักษะการอ่านหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ มีขนาดอิทธิพล $Cohen's dz = 2.25$ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก

4.7 ผลการบรรลุเกณฑ์เป้าหมายด้านการอ่าน

กำหนดเกณฑ์ความสำเร็จว่า นักเรียนมีคะแนนหลังดำเนินงานตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป

ตารางที่ 4.7 จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ทักษะการอ่าน

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ
ป.1	20	16	80.00
ป.2	31	25	80.65
ป.3	17	14	82.35
รวม	68	55	80.88

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักเรียนผ่านเกณฑ์ทักษะการอ่าน จำนวน 55 คน จาก 68 คน คิดเป็นร้อยละ 80.88 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80

เมื่อพิจารณารายระดับชั้น พบว่า ป.3 มีนักเรียนผ่านเกณฑ์สูงสุด ร้อยละ 82.35 รองลงมา ได้แก่ ป.2 ร้อยละ 80.65 และ ป.1 ร้อยละ 80.00 ผลการดำเนินงานจึงบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณที่กำหนดไว้

4.8 ผลการนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงระบบบริหาร

การนิเทศใช้หลัก PDCA โดยผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ติดตามการจัดกิจกรรม และนำผลที่ได้กลับมาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการนิเทศพบประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. **ด้านการคัดกรอง** มีการจำแนกนักเรียนตามระดับความสามารถด้านการอ่าน ทำให้สามารถกำหนดกิจกรรมได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
2. **ด้านการจัดกิจกรรม** ครูมีการจัดกิจกรรมอ่านเพิ่มเติมและกิจกรรมซ่อมเสริม โดยใช้แบบฝึก เกม คำศัพท์ การอ่านออกเสียง และสื่อเทคโนโลยี
3. **ด้านการติดตาม** มีการบันทึกพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้เห็นนักเรียนที่ยังต้องได้รับการช่วยเหลือเพิ่มเติม
4. **ด้าน PLC** ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนปัญหา วิเคราะห์ผล และปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน
5. **ด้านการปรับปรุง** นักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ได้รับการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมและติดตามซ้ำ ซึ่งทำให้ระบบบริหารมีลักษณะเป็น วงจรพัฒนาต่อเนื่อง ไม่ใช่การประเมินเพียงครั้งเดียว

4.9 ผลเชิงคุณภาพที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

จากการสังเกต การนิเทศ การประชุม PLC และการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลเชิงคุณภาพสำคัญ 4 ประการ

4.9.1 เกิดระบบบริหารจัดการด้านการอ่านที่ชัดเจน

สถานศึกษามีระบบตั้งแต่

คัดกรอง → วิเคราะห์ → วางแผน → พัฒนา → ประเมิน → ติดตาม → ปรับปรุง

ทำให้การพัฒนาการอ่านไม่ขึ้นอยู่กับภาระงานของครูคนใดคนหนึ่ง แต่กลายเป็นระบบของสถานศึกษา

4.9.2 ครูใช้ข้อมูลนักเรียนในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

ครูสามารถนำผลการคัดกรองมาแบ่งกลุ่มนักเรียน และออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ส่งผลให้การช่วยเหลือมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

4.9.3 นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านดีขึ้น

นักเรียนมีความกล้าอ่านออกเสียงมากขึ้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน และมีความสนใจในการอ่านมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมอ่านช่วงเช้า มุมหนังสือ และกิจกรรมอ่านเพิ่มเติม

4.9.4 เกิดฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร

ข้อมูลจากการคัดกรองและประเมินสามารถนำไปใช้ในการวางแผนรายบุคคล รายชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

4.10 การต่อยอดผลการพัฒนาทักษะการอ่านสู่ RT และ NT ในอนาคต

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังไม่ใช่ผล RT หรือ NT จริง แต่เป็นการสร้างระบบพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อม และใช้ข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่การประเมินในอนาคต

4.10.1 การเชื่อมโยงกับ RT

การประเมิน RT ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เน้นทักษะการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง ดังนั้นระบบ PHATANA สามารถนำข้อมูลจากการคัดกรองและการฝึกอ่านมาใช้เป็นฐานในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนได้

แนวทางการบริหารในอนาคตสามารถกำหนดเป็น

PHATANA → คัดกรองรายบุคคล → ฝึกอ่านออกเสียง → อ่านคำ/ประโยค → อ่านเรื่อง → อ่านรู้เรื่อง → ประเมิน → วิเคราะห์จุดอ่อน → ซ้อมเสริม → ประเมินซ้ำ

4.10.2 การเชื่อมโยงกับ NT

สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำระบบข้อมูลการอ่านไปเชื่อมโยงกับการพัฒนาความสามารถด้านภาษาไทยและการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถในการอ่านรู้เรื่อง การจับใจความ การตีความ และการใช้ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน จึงสามารถช่วยสร้างพื้นฐานต่อการทำข้อสอบและการเรียนรู้ที่ต้องใช้การอ่านในระดับที่สูงขึ้น ระบบสามารถขยายจาก

“อ่านออก” → “อ่านคล่อง” → “อ่านรู้เรื่อง” → “คิดวิเคราะห์จากสิ่งที่อ่าน” → “นำความรู้ไปใช้” ซึ่งเป็นทิศทางที่เหมาะสมกว่าการมุ่งผลคะแนนเพียงอย่างเดียว

4.10.3 ระบบฐานข้อมูล RT-NT ของสถานศึกษา

การพัฒนาต่อยอด PHATANA ให้มี Reading Data Dashboard ของโรงเรียนในอนาคต โดยจัดเก็บข้อมูลอย่างน้อย 5 ระดับ

ระดับข้อมูล	ข้อมูลที่ควรจัดเก็บ
ระดับบุคคล	ผลการอ่านรายคน จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา
ระดับห้องเรียน	ค่าเฉลี่ย/ร้อยละผ่านเกณฑ์
ระดับชั้น	เปรียบเทียบ ป.1 ป.2 ป.3
ระดับโรงเรียน	แนวโน้มผลสัมฤทธิ์รายปี
ระดับผลการประเมิน	เชื่อมโยงผลภายในโรงเรียนกับ RT/NT เมื่อมีข้อมูลจริง

4.11 สรุปผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ความสำเร็จ

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลที่ได้	ผลการประเมิน
การบริหารตาม PHATANA	≥ 80%	82.37%	บรรลุ
การปฏิบัติงานของครู	≥ 80%	82.33%	บรรลุ
นักเรียนผ่านเกณฑ์การอ่าน	≥ 80%	80.88%	บรรลุ
คะแนนเฉลี่ยหลังพัฒนา	≥ 80 คะแนน	82.27	บรรลุ
การใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุง	≥ 80%	82.60%*	บรรลุ
ระบบนิเทศติดตาม	≥ 80%	82.80%*	บรรลุ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการดำเนินงานตามนวัตกรรม PHATANA Model สามารถบรรลุเกณฑ์ที่กำหนดในทุกตัวชี้วัด โดยการบริหารจัดการมีผลการดำเนินงานร้อยละ 82.37 ครูมีผลการปฏิบัติงานร้อยละ 82.33 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ทักษะการอ่านร้อยละ 80.88 ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินงานอยู่ที่ 82.27 คะแนน

4.12 สรุปผลการวิจัยในภาพรวม

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model สามารถนำมาใช้เป็นกรอบการบริหารจัดการด้านการอ่านของสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โดยมีผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบ PHATANA ในภาพรวมร้อยละ 82.37 ครูมีความสามารถในการใช้ข้อมูลนักเรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยี และการวัดประเมินผลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67.80 เป็น 82.33 ขณะที่นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 64.18 เป็น 82.27 คะแนน และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80.88

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการดำเนินงานพบว่า คะแนนหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในเชิงบริหาร ผลสำคัญมีได้โดยเฉพาะที่คะแนนของนักเรียนเพิ่มขึ้น แต่เกิด ระบบบริหารจัดการการอ่านที่ใช้ข้อมูลเป็นฐาน ตั้งแต่การคัดกรอง การวางแผน การพัฒนาครู การจัดกิจกรรม การนิเทศ การประเมิน และการปรับปรุง ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลและรายระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง

ระบบดังกล่าวสามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่การจัดทำฐานข้อมูลด้านการอ่านของสถานศึกษา และใช้เป็นข้อมูลสำหรับเตรียมความพร้อมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการประเมิน RT รวมทั้งใช้เป็นฐานในการพัฒนาทักษะการอ่านรู้เรื่องและการใช้ภาษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และเชื่อมโยงกับการประเมิน NT ในอนาคต ทั้งนี้ การเชื่อมโยงดังกล่าวควรดำเนินการในลักษณะของการพัฒนาทักษะพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง มิใช่มุ่งฝึกเพื่อการทดสอบเพียงอย่างเดียว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการอ่านของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลของผู้เรียนเป็นฐานในการวางแผน พัฒนาครู ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ติดตาม ประเมินผล และนำผลกลับมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรม PHATANA Model ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- **P – Planning** การวางแผนและกำหนดนโยบายเชิงกลยุทธ์
- **H – Holistic Management** การบริหารจัดการเชิงระบบแบบองค์รวม
- **A – Active Learning Promotion** การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- **T – Technology & Innovation Integration** การบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหาร
- **A – Assessment & Quality Assurance** การวางระบบการวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน
- **N – Networking & PLC Driven** การขับเคลื่อนเครือข่ายและการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- **A – Accountability & Action Adjustment** การตรวจสอบความรับผิดชอบและการปรับปรุงเชิงนโยบาย

โดยนำทั้ง 7 องค์ประกอบมาขับเคลื่อนผ่านวงจร PDCA เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วย PHATANA Model

ผลการดำเนินงานพบว่า PHATANA Model สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ โดยผลการดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวม 4.12 คิดเป็นร้อยละ 82.37 อยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบที่มีผลการดำเนินงานสูงสุด คือ A – Active Learning Promotion ร้อยละ 83.00 รองลงมา คือ A – Accountability & Action Adjustment ร้อยละ 82.80 และ A – Assessment & Quality Assurance ร้อยละ 82.60

ผลดังกล่าวสะท้อนว่า PHATANA Model สามารถเชื่อมโยงการบริหารกับการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การประเมิน และการปรับปรุงงานเข้าด้วยกันได้

5.1.2 ผลการพัฒนาครู

หลังการดำเนินงาน ครูมีผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทักษะการอ่านเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 67.80 เป็นร้อยละ 82.33 เพิ่มขึ้น 14.53 จุดร้อยละ

โดยครูมีพัฒนาการในด้านสำคัญ ได้แก่

1. การใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
2. การจัดกิจกรรม Active Learning
3. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
4. การวัดและประเมินผล
5. การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมรายบุคคล

ผลที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่า PHATANA Model ไม่ได้มุ่งพัฒนานักเรียนโดยตรงเพียงอย่างเดียว แต่เริ่มจากการสร้างระบบและพัฒนาศักยภาพครู ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

5.1.3 ผลการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1–3 จำนวน 68 คน มีคะแนนทักษะการอ่านเฉลี่ยก่อนดำเนินงาน 64.18 คะแนน และหลังดำเนินงาน 82.27 คะแนน เพิ่มขึ้น 18.09 คะแนน เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า

- ป.1 เพิ่มขึ้น 17.12 คะแนน
- ป.2 เพิ่มขึ้น 17.82 คะแนน
- ป.3 เพิ่มขึ้น 19.71 คะแนน

นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 80 คะแนนขึ้นไป มีจำนวน 55 คน จาก 68 คน คิดเป็นร้อยละ 80.88 จึงเป็นไปตามเกณฑ์ความสำเร็จที่กำหนดไว้

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการดำเนินงาน

ผลการทดสอบพบว่า คะแนนทักษะการอ่านหลังดำเนินงานสูงกว่าก่อนดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t = 18.57, df = 67, p < .001$

และมีขนาดอิทธิพล Cohen's $d_z = 2.25$

แสดงให้เห็นว่า หลังการดำเนินงานตามระบบที่พัฒนาขึ้น นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านสูงขึ้นอย่างชัดเจน

5.1.5 ผลที่เกิดขึ้นในระดับระบบ

ผลสำคัญของการวิจัยไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะคะแนนการอ่าน แต่พบว่าโรงเรียนมีระบบบริหารจัดการด้านการอ่านที่ชัดเจนขึ้น ได้แก่

คัดกรอง → วิเคราะห์ข้อมูล → วางแผน → พัฒนาครู → จัดกิจกรรม → นิเทศติดตาม → ประเมินผล → ซ่อมเสริม → ประเมินซ้ำ → ปรับปรุง

จึงกล่าวได้ว่า PHATANA Model ช่วยเปลี่ยนการดำเนินงานจาก “การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” ไปสู่ “ระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สามารถนำไปต่อยอดเป็นประเด็นท้าทาย PA ได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 PHATANA Model ทำให้การพัฒนาการอ่านมีลักษณะเป็น “ระบบ”

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตาม PHATANA Model มีผลการประเมินโดยรวมร้อยละ 82.37 แสดงให้เห็นว่า การนำองค์ประกอบด้านการวางแผน การบริหารเชิงระบบ การพัฒนาครู เทคโนโลยี การประเมิน PLC และการปรับปรุงงาน มาประกอบกัน ทำให้การพัฒนาการอ่านมีความเป็นระบบมากกว่าการดำเนินกิจกรรมเป็นรายครั้ง จุดเด่นของระบบคือ **ข้อมูลของนักเรียนถูกนำเข้าสู่กระบวนการบริหารตั้งแต่ต้นจนจบ** กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ได้เพียงกำหนดให้ครูจัดกิจกรรมการอ่าน แต่มีบทบาทในการออกแบบระบบ กำหนดเป้าหมาย สนับสนุนทรัพยากร ติดตามผล และนำข้อมูลกลับมาปรับปรุงการดำเนินงาน

ดังนั้น PHATANA Model จึงมีลักษณะเป็น **นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา** มากกว่าการเป็น นวัตกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว

5.2.2 การใช้ข้อมูลรายบุคคลช่วยให้การพัฒนามีความตรงกับปัญหา

การคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถด้านการอ่าน ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันตามความต้องการของผู้เรียน แนวคิดสำคัญคือ **“ไม่ใช้กิจกรรมเดียวกันกับนักเรียนทุกคน แต่ใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดวิธีพัฒนาที่เหมาะสมกับแต่ละคน”**

จึงทำให้ระบบ PHATANA สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และทำให้ผู้บริหารสามารถติดตามนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้

5.2.3 การพัฒนาครูเป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อผู้เรียน

ผลการปฏิบัติงานของครูเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 67.80 เป็น 82.33 สะท้อนว่า การพัฒนานักเรียนควรเริ่มจากการสร้างความสามารถของครูในการวิเคราะห์ปัญหา ออกแบบกิจกรรม ใช้เทคโนโลยี และประเมินผล PHATANA Model จึงมีลักษณะเป็น **“ระบบพัฒนาครูเพื่อพัฒนานักเรียน”** ไม่ใช่เพียง

ครู → สอน → นักเรียน → สอบ แต่เปลี่ยนเป็น

ข้อมูลนักเรียน → ครูวิเคราะห์ → ออกแบบการเรียนรู้ → ทดลองใช้ → ประเมิน → PLC →

ปรับปรุง → พัฒนานักเรียนรอบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลัก PDCA และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

5.2.4 Active Learning และ Technology ช่วยสนับสนุนการพัฒนาการอ่าน

ผลการดำเนินงานด้าน Active Learning Promotion อยู่ที่ร้อยละ 83.00 และด้าน Technology & Innovation Integration อยู่ที่ร้อยละ 81.60 แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติ ฝึกอ่านซ้ำ ใช้สื่อหลากหลาย และได้รับข้อมูลย้อนกลับ สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่

สนับสนุนการพัฒนาทักษะการอ่านได้ เทคโนโลยีจึงไม่ได้ถูกนำมาใช้เพียงเพื่อความทันสมัย แต่ใช้เป็น **เครื่องมือสนับสนุนการบริหารและการเรียนรู้** เช่น การจัดเก็บข้อมูล การติดตามพัฒนาการ การใช้สื่ออ่าน ออกเสียง และการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน

5.2.5 PDCA ทำให้ PHATANA ไม่หยุดอยู่ที่ผลการประเมิน

จุดแข็งอีกประการหนึ่ง คือการใช้ PDCA เป็นกลไกขับเคลื่อน

- **PLAN** วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป้าหมาย
- **DO** พัฒนาครูและจัดกิจกรรม
- **CHECK** ประเมินและวิเคราะห์ผล
- **ACT** นำผลกลับมาปรับปรุง

ดังนั้น ผลการอ่านของนักเรียนจึงไม่ใช่ “ปลายทาง” แต่เป็น **ข้อมูลสำหรับการวางแผนรอบต่อไป**

นี่คือแนวคิดสำคัญที่จะทำให้ PHATANA สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป

5.3 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นแนวคิด “PHATANA Reading Management Cycle” โดยมีหลักการสำคัญว่า **ใช้ข้อมูลรายบุคคลเป็นฐาน ใช้ PHATANA เป็นระบบบริหาร ใช้ PDCA เป็นกลไกพัฒนา และใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนารอบต่อไป**

สามารถสรุปเป็น 5 ระดับได้ดังนี้

- **ระดับที่ 1 : Data** ข้อมูลรายบุคคล คัดกรองและวิเคราะห์ว่า “นักเรียนคนไหนต้องพัฒนาอะไร”
- **ระดับที่ 2 : Management** PHATANA Model ผู้บริหารออกแบบระบบ สนับสนุน กำกับ และ ติดตาม
- **ระดับที่ 3 : Teacher** พัฒนาครู Active Learning + Technology + Assessment + PLC
- **ระดับที่ 4 : Student** พัฒนานักเรียน อ่านออก → อ่านคล่อง → อ่านรู้เรื่อง → คิดจากสิ่งที่อ่าน
- **ระดับที่ 5 : Improvement** นำข้อมูลกลับมาพัฒนา ประเมิน → วิเคราะห์ → ช่อมเสริม → ประเมินซ้ำ → ปรับระบบ

5.4 แนวทางการต่อยอดสู่ RT และ NT

5.4.1 ระยะที่ 1 : พัฒนาพื้นฐานการอ่าน ป.1

PHATANA จะใช้ข้อมูลจากการคัดกรองและการประเมินภายใน เพื่อพัฒนานักเรียนตั้งแต่ รู้จักคำ → อ่านคำ → อ่านประโยค → อ่านเรื่อง → อ่านรู้เรื่อง พร้อมติดตามนักเรียนรายบุคคล เป้าหมายไม่ใช่เพียงการเตรียมสอบ แต่คือการสร้าง สมรรถนะการอ่านที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้

5.4.2 ระยะที่ 2 : พัฒนาความต่อเนื่อง ป.2

เมื่อนักเรียนผ่านพื้นฐานการอ่านแล้ว จะเพิ่มระดับความสามารถจากการอ่านออกและอ่านคล่อง ไปสู่ การจับใจความ → การสรุปความ → การตีความ → การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้การอ่านไม่แยกออกจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น

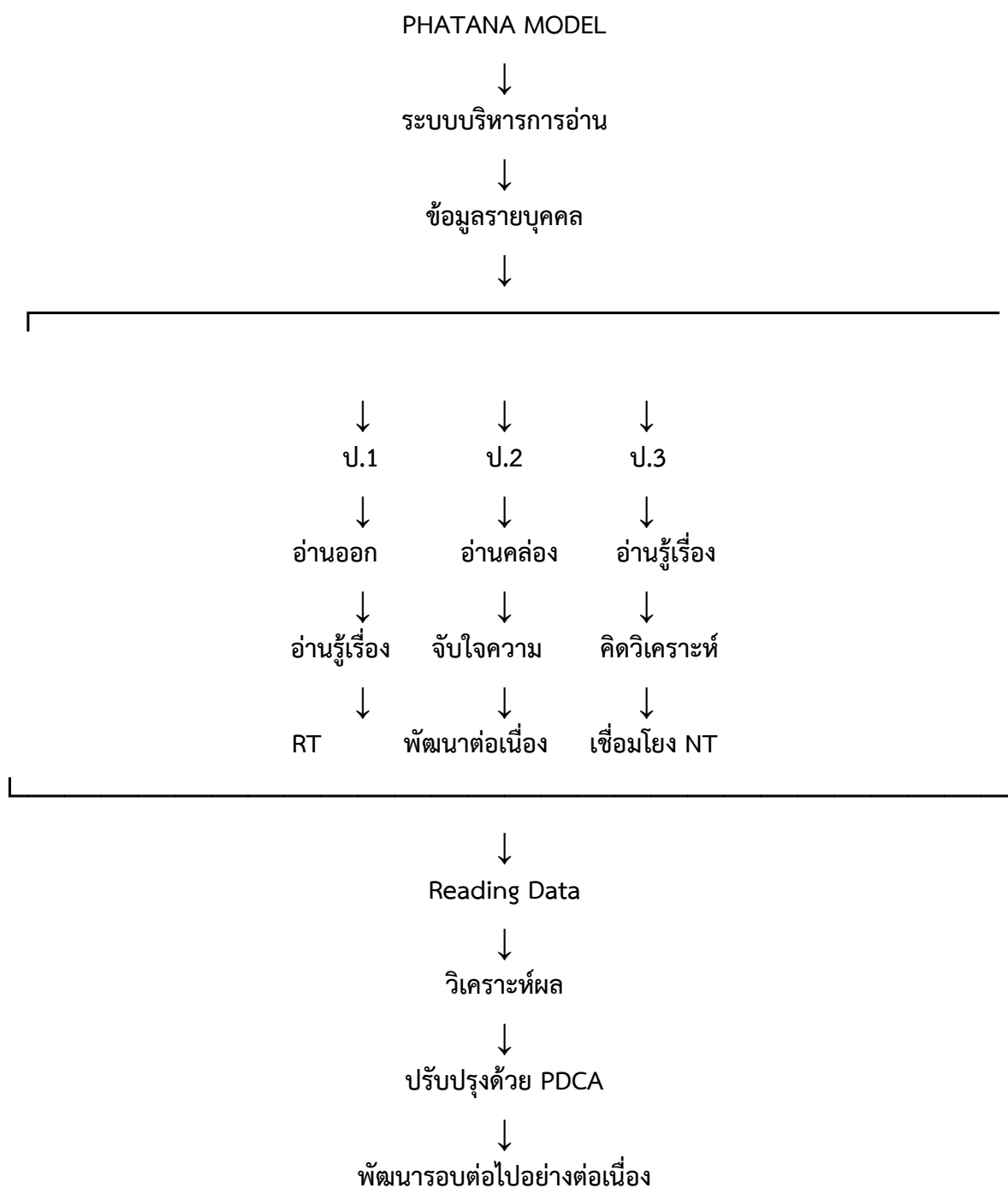
5.4.3 ระยะที่ 3 : ป.3 เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้และ NT

สำหรับนักเรียน ป.3 ระบบจะยกระดับจาก “อ่านรู้เรื่อง” ไปสู่ “อ่านเพื่อคิดและนำความรู้ไปใช้” เช่น

- อ่านข้อมูล
- วิเคราะห์ข้อมูล
- จับประเด็นสำคัญ
- เชื่อมโยงข้อมูล
- ตอบคำถาม
- อธิบายเหตุผล
- นำข้อมูลไปใช้แก้ปัญหา

จึงเป็นการสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนพร้อมต่อการเรียนรู้และการประเมินในระดับที่สูงขึ้น

5.5 โมเดลการต่อยอด PHATANA สู่ RT-NT

จุดสำคัญ: RT และ NT ในแผนภาพนี้เป็น “เป้าหมายการเชื่อมโยง/การนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต” ไม่ใช่การอ้างว่าผลการวิจัยครั้งนี้เป็นผล RT หรือ NT จริง

5.6 รูปแบบการบริหารที่ได้จากการวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถเสนอรูปแบบการบริหารดังนี้

“PHATANA Model : From Data to Development”

Data → Management → Teacher → Classroom → Student → Assessment → Improvement หรือภาษาไทย

“ข้อมูลนำการบริหาร การบริหารนำการพัฒนาครู ครูนำการเปลี่ยนแปลงห้องเรียน ห้องเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงผู้เรียน และผลการประเมินนำไปสู่การพัฒนากรอบใหม่”

5.7 ข้อเสนอแนะ

5.7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. **ด้านการบริหาร** ผู้บริหารควรกำหนดระบบพัฒนาการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของระบบงานวิชาการของสถานศึกษา ไม่ควรดำเนินการเฉพาะช่วงก่อนการประเมิน
2. **ด้านข้อมูล** ควรจัดทำฐานข้อมูลการอ่านรายบุคคล และปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยภาคเรียนละ 2-3 ครั้ง เพื่อให้สามารถติดตามพัฒนาการได้
3. **ด้านครู** ควรส่งเสริมให้ครูใช้ Active Learning เทคโนโลยี และ PLC เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา นักเรียนที่มีความแตกต่างกัน
4. **ด้านนักเรียน** ควรจัดกิจกรรมซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่มีศักยภาพสูงให้พัฒนาต่อ
5. **ด้านการประเมิน** ควรใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่ควรใช้เพื่อจัดอันดับหรือเปรียบเทียบนักเรียนเพียงอย่างเดียว

5.7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรติดตามนักเรียนกลุ่มเดิมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ป.1-ป.3 เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านระยะยาว
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินภายในของโรงเรียนกับผล RT และ NT เมื่อมีข้อมูลจริงเพียงพอ
3. ควรพัฒนาระบบ Reading Data Dashboard สำหรับติดตามข้อมูลรายบุคคล
4. ควรศึกษาประสิทธิผลของ PHATANA Model โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มหรือใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลองที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น
5. ควรขยายการใช้ PHATANA Model ไปยังโรงเรียนหรือเครือข่ายโรงเรียนอื่นเพื่อศึกษาความเหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน

5.8 ข้อสรุปสำคัญของงานวิจัย

จากการดำเนินงานทั้งหมด ผู้วิจัยสรุปได้ว่า

PHATANA Model ไม่ได้เป็นเพียงรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน แต่เป็นนวัตกรรมการบริหารที่ออกแบบให้โรงเรียนมีระบบพัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลรายบุคคลเป็นฐาน เชื่อมโยงการบริหาร ครู ห้องเรียน และนักเรียน ผ่านกระบวนการ PDCA และนำผลการประเมินกลับมาใช้ในการวางแผนพัฒนาในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารและหน่วยงาน

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2569). *แนวทางและกำหนดการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT)*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2569). *การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566–2570 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1*. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2568). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568*. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.

เอกสารเกี่ยวกับการอ่านและการจัดการเรียนรู้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2569). *การอ่านและการเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2569). *แนวทางการส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (ม.ป.ป.). *รายงานการพัฒนากการส่งเสริมการอ่าน การเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2*. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยและคณะ. (2567). การศึกษาผลการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านแบบกระตือรือร้น (Active Reading) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในการส่งเสริมการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ผู้วิจัยและคณะ. (2566). *Development of Online e-books Using Active Learning to Promote the Thai Reading Skills of Students in Prathomsuksa 6*. วารสารการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา.

ผู้วิจัยและคณะ. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับ SQ3R. วารสารศึกษาศาสตร์.

ผู้วิจัยและคณะ. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. วารสารวิชาการ.

ผู้วิจัยและคณะ. (2563). การพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC และ Active Learning. วารสารครุศาสตร์.

ผู้วิจัยและคณะ. (2564). การพัฒนาการอ่านรู้เรื่องของนักเรียนโดยใช้กระบวนการ Coaching และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. วารสารศึกษาศาสตร์.

ผู้วิจัยและคณะ. (2567). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ. วารสารวิชาการ.

หนังสือและแนวคิดทางการบริหาร

Deming, W. E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.

Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.

Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2015). *Models of Teaching*. Boston: Pearson.

Robbins, S. P., & Coulter, M. (2018). *Management*. Harlow: Pearson.

Senge, P. M. (2006). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.

ภาคผนวก

PHATANA Model

นวัตกรรมการบริหารจัดการ
เพื่อส่งเสริม และพัฒนาทักษะการอ่าน
เสริมสร้างผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียน

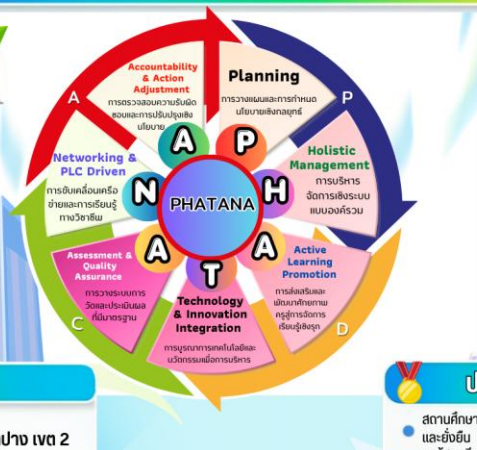
การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน

โดยใช้กระบวนการ PDCA ด้วยนวัตกรรม PHATANA Model

ข้อมูลนำเข้า (Inputs & Preparation)

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน & เตรียมความพร้อมครู

- ข้อมูลคะแนน RT, NT, O-NET และผลสัมฤทธิ์
- ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ภายในสถานศึกษา
- หลักสูตรสถานศึกษา Active Learning & กิจกรรมเสริมการอ่าน ความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการสอน
- แผนกลยุทธ์และนโยบายส่วนกลาง

ผลการพัฒนามาจากนวัตกรรม

- 1 ระดับการบริหาร**
 - โรงเรียนได้รับรางวัลและสิ่งอื่นๆ Best Practice
 - มีระบบการติดตามและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ
- 2 ระดับครูผู้สอน**
 - ครูเป็นผู้นำกระบวนการอ่านเชิงรุก
 - มีทักษะการจัดการเรียนรู้ Active Learning สูงขึ้น
- 3 ระดับกระบวนการเรียนรู้**
 - บูรณาการเทคโนโลยีในการสอนอย่างเต็มองค์
 - สร้างวัฒนธรรมการอ่านที่เชื่อมโยงสู่ PLC ในโรงเรียนอย่างยั่งยืน
- 4 ระดับผู้เรียน**
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และผลสอบสูงขึ้นอย่างชัดเจน
 - ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและทักษะการอ่านสูง

ปัจจัยด้านนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการ สพป.ลำปาง เขต 2

ประโยชน์ที่ได้จากนวัตกรรม

- สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- ครูผู้สอนมีนวัตกรรม และแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่สามารถแก้ปัญหาการอ่านของผู้เรียนได้จริง

ผู้จัดทำ : นางสาวชนิรัตน์ นันทาดี | รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ | โรงเรียนเสริมขาววิทยา สพป.ลำปาง เขต 2

โรงเรียนสุพรรณภูมิ
"เรียนดี มีงานสุข"